București

Sfarmă-piatră

Director: Al. Gregorian Redacția și Administrația: Str. Domnita Anastasia, 16. — S. I Telefon 3.76.05

SIBIIU

STELIAN POPESCU

Primejdia imprimatului iudaic

Lupta infamă deschisă de grupul iudaic al „Adevărului" impotriva marelui ziar românesc „Universul" clarifică odată mai mult cele două fronturi — naționalist și internaționalist — în care s'a angajat întreagă politica României. De-acum încolo nu mai e loc pentru o mijlocie mălăiață. Fiecare va trebui să se hotărască pentru stânga sau pentru dreapta. Românul lăsător și tăraie-brâu va fi constrâns să aleagă : stânga iudeo-bolșevismului sau dreapta naționalismului.

Românul acesta călduț și pasiv socotia până ieri ciocnirile intermitente dintre „Adevărul" și „Universul" ca pe niște simple polemici mărginite în sfera specială a ziaristicei. Astăzi fenomenul se deslănțuie cu o violență fără precedent și în proporții pe care nu le-a avut niciodată. Evreii, temperamente nenorocite și fără măsură, și-au desfundat toate canalele imensei și perversei lor trivialități pentru a le vărsa peste omul senin și amabil care stă, din fericire, în fruntea celui mai mare organ de presă națională al României. Fapta e atât de nemernică, spectacolul e atât de revoltător încât publicul acesta îngăduitor și tăraie-brâu a fost smuls din indiferență și îmbrâncit să ia, în sfârșit, o atitudine. Reacțiunea lui e spontană, e repede și se multiplică în fiecare zi : dela un capăt la altul al țării, în orașe și în târguri, cetățenii ies în piață și mistuie în flacări măldărele de murdărie tipărită ale ziarelor din Sărindar. Fenomenul se generalizează fulgerător. Nu mai e „Universul" care răspunde turpitudinilor „Adevărului" și „Dimineții", ci România întreagă, ridicată ca un singur om, împotriva tărtanilor cari bruschează orice limită a toleranței noastre.

Ei nu pierd nimic, tărtanii galițieni, cari împroașcă permanent din dosul jandarmilor ce-i ocrotesc zi și noapte, tot ce are mai curat și mai sfânt această țară : — fiindcă toate foile arse în piață, românul întâiu le plătește — și apoi le dă scrumului. Dar flacăra simbolică, ridicată în inimi peste cenușa imundelor ziare — aceea e câștigul conștiinței românești. Tot mai există o voință de a reacționa ! Suporte-și alte nații decăzute din onoare, din glorie și demnitate, păduchii galițieni pe fruntea statelor lor. Românul se dovedește mai tânăr, mai treaz și mai conștient. Toleranța lui proverbială, călcată în copite de bestii, s'arată că are, în sfârșit, un sfârșit. Și acesta e câștigul prețios pe care se poate bizui acțiunea de regenerare politică a naționalismului.

Campania iudaică împotriva „Universului" nu mai e o simplă ceartă de redacție. Publicul nostru a simțit imediat că îndărătul ei se încleștează puteri vrăjmașe într'o luptă de finalul căreia atârnă soarta însăși a țării. „Universul" e o cetate a românismului. Doborîrea acestei puternice fortărețe ar însemna un bulevard deschis năvalei iudeo-comuniste spre inima României. Tocmai de aceea conștiința naționalistă se mobilizează cu splendidă înverșunare în jurul marelui ziar calomniat mișelește.

Să profităm de această ocazie pentru a ne număra forțele.

Câte ziare susțin astăzi românismul ? E rușinos pentru noi să le numărăm : unul — „Universul", două — „Porunca Vremii", trei — „Țara Noastră". Atâta tot. Mai e vreunul ? Nu ! Alte două — „Calendarul" și „Cuvântul" — zac de doi ani și jumătate trântite la pământ. Fără nicio protestare, ba chiar cu complicitatea trădătoare a celor pe cari aceste ziare i-au susținut. In intervalul acesta, pe lângă presa din Sărindar, iudeo-comunistă și ocrotită permanent de jandarmii statului, pe care tocmai vrea să-l dărâme, o puzderie de ziare ieftine, susținute toate cu fonduri iudeo-bolșevice, pe care onoratul guvern nu se poate să nu le știe, inundă piața cu propaganda lor distructivă, bucurându-se de nemărginită libertate sub starea de asediu și sub cenzura instituite numai împotriva noastră. Directorii lor, redactorii lor, semidocți când nu sunt agramați, vânzători de nasturi ieri, judecători ai soartei românești azi. Uluitor peste măsură a fost pentru noi să vedem sub acest regim de sugrumare a scrisului românesc, pe un alt evreu, aventurier în stil mare, dispărut din țară pentru escrocherii, expulzat dela Berlin pentru escrocherii, expulzat dela Paris pentru escrocherii, expulzat dela Geneva pentru escrocherii, reintors cu mare tipografie americană exact într'o vreme când raporturile noastre economice cu America erau interzise, instalat în centrul Bucureștilor și scoțând dintr'odată două ziare — unul în franțuzește pentru a divulga iudaismului de peste hotare mișcările de dreapta din România, altul în românește pentru a vinde cu încă un leu otrava disoluției sociale.

Afară de ziare, toate marile tipografii din București — cu excepția „Universului" și „Cărții românești" — sunt evreești.

Toate marile edituri, — afară de „Cartea Românească" și „Cugetarea", — sunt evreești.

Și, ceeace este peste margini de îngrijitor, toate editurile didactice, cu excepția celor pomenite, sunt evreești.

Scrisul literar în România e în proporție de 90 la sută acaparat de evrei. Sunt naivi cari încă mai cred că editorii galițieni au titluri la recunoștință din partea culturii românești. Naivii aceștia nici nu bănuiesc ce teribilă cenzură exercită acești editori asupra scriitorilor români cari le solicită grațiile pistruiate. Arătați-mi o singură carte care să conțină măcar o glumă cât de nevinovată pe socoteala lui Israel, tipărită de o editură evreiască. Arătați-mi o singură carte de suflu constructiv românesc, tipărită de un editor evreu. Prima condiție ce se pune inconștientului scriitor român, care trece pragul jupânului, e ca manuscrisul lui să nu conțină vreo aluzie măcar la rasa cu pistrui sau vreun rând în favoarea naționalismului românesc. Cu cât un autor e mai pornograf și mai dizolvant, cu atât manuscrisul lui e mai repede tipărit, iar cartea cu mai urlătoare reclamă lansată. Editorul evreu e călăul gândului românesc. Arta noastră e stâlcită, desfigurată și degenerată pentru a intra în placul bolnăvicios și în intenția perversă a editorului evreu. Ziaristul agramat vine pe urmă pentru a desăvârși prin reclamă turbată opera de înjosire a moralității naționale cu ajutorul acestei literaturi pervertite. Se poate stabili cu siguranță o lege prin care producția artistică în România scade ca nivel moral în proporție cu înmulțirea editorilor și a ziarelor evreești. Și invers: câtă vreme în această țară tipografiile au aparținut Voevozilor, boierilor sau mânăstirilor, scrisul nostru întreg s'a păstrat la o mare înălțime și puritate morală. Apariția evreului în domeniul imprimatului coincide cu apariția pornografiei și a tuturor ideilor distructive.

Editarea cărților didactice pentru școala primară și pentru școala secundară trebue s'o considerăm ca pe o nenorocire și mai mare, — încăpută, cum e azi pe mâna acelorași evrei. Mai există, credeți, un control al Ministerului Instrucțiunii asupra acestor cărți? Nu. El e o simplă formalitate. Controlul adevărat, de o severitate fără egal, îl exercită și aici tot evreul. Cercetați și veți vedea că din toate aceste cărți didactice a dispărut până și anecdota nevinovată pe socoteala perciunului. In schimb, veți găsi o exaltare frenetică a tuturor ideilor de stânga, a tuturor revoluțiilor pustiitoare, a tuturor principiilor republicane, a tuturor forțelor anarhice care apar în istorie. In constelațiile autorilor didactici a apărut un fenomen nou : evreul autor didactic și el pentru copiii și pentru tineretul României! Și totdeodată încă un fenomen, și anume : în majoritatea cărților de limba română, scriitorii ce sunt înfățișați ca model de educație și de grai literar sunt în bună parte scârțâitorii evrei ai condeiului. Biata școală românească, cu concursul adormit sau direct interesat al Ministerului Instrucțiunii, e invadată dela sat și până la liceu de spiritul iudaic. Nimeni nu vrea încă să observe acest fenomen, care constituie în realitate o nenorocire cu mult mai mare decât iudaizarea industriei, a comerțului, a finanței și a presei, fiindcă e însăși iudaizarea lentă și sigură a sufletului românesc începută din mugur.

Va trebui o formidabilă campanie de zguduire și de desmeticire a conștiinței responsabile de acest dezastru. Dacă Ministerul Instrucțiunii va înțelege să rămână mai departe complicele acestei crime împotriva sufletului național, va fi necesară o propagandă politică și culturală prin asociațiile de învățători și profesori pentru a evita comenzile de manuale iudaizate, vor trebui organizați părinții copiilor pentru a transforma în ruguri aprinse aceste cărți care tind la uciderea sufletului românesc.

Din această fugară și necompletă enumerare a infiltrațiilor spiritului evreesc pe calea imprimatului : ziare, reviste, tipografii, edituri — cenzuri, cărți literare, cărți didactice, reclamă calculată pervers, cointeresarea autorilor și autorităților oficiale, — oricine poate să înțeleagă starea de inferioritate în care se găsește tiparul național comparat cu tiparul galițian. Naționalismul, care se găsește într'o fază de progresivă afirmare și care se dovedește că știe să reacționeze conștient când i se semnalează primejdiile, va trebui să ia atitudine categorică în problema imprimatului, care e pentru noi de o însemnătate vitală : El va trebui să reacționeze preventiv, oprind năvala sistematică a iudaizării sufletului românesc, și constructiv, creindu-și organele necesare unei restabiliri a normelor adevărate ale educației național-integrale.

In această stare de inferioritate în care ne găsim sub raportul tiparului, instituția „Universului" o considerăm moralmente ca pe o avere națională și ca pe o mândrie românească. Odioasa tentativă de defăimare din partea presei iudaice împotriva acestei cetăți unice a românismului nu lovește numai într'un om onorabil și într'un român admirabil, care întâmplător e d. Stelian Popescu, ci lovește deadreptul în marile interese ale neamului nostru, apărate cu un curaj exemplar de ziarul „Universul".

In ce ne privește pe noi, n'am așteptat acest mizerabil prilej pentru a ne arăta sentimentele de românească recunoaștere față de marele nostru așezământ de presă. Am fost și vom fi totdeauna alături de cauza lui, conștienți că ea e totdeodată cauza noastră a tuturor românilor.

In aceste zile de atacuri stupide și mârșave ,d. Stelan Popescu poate constata mai limpede ca oricând profunda legătură dintre opera pe care o săvârșește și conștiința poporului nostru. Ce mai prețuiesc trivialitățile brauerilor, blumenfelzilor și paukerilor când spre „Universul" se ridică dela o margine la alta a României flacările omagiale peste cenușa „Adevărului" și a „Dimineții"?

Așa să fie!

Nichifor Crainic

„UNIVERSUL" a luat ofensiva

Asistăm de câteva săptămâni la o încleștare baladică, la o formidabilă bătălie pe viață și pe moarte între Universul și Dimineața.

Niciodată taberele acestea, care se vrășmășesc de când se știu, n'au fost, intr'adevăr, mai înverșunate ca acum. Când se surprindeau altădată pe liziera ideologiilor lor opuse ele se încăerau, ca să zicem așa, normal și totul nu dura decât o clipă, fiindcă Pauker și ai lui, tot în mod normal, fugeau. Acum, însă, încrâncenarea este de o violență nemaipomenită. Vuetul luptei se sparge în ecouri largi dincolo de Capitală și a încordat toți nervii țării.

Țara aceasta peste care rotativele lui Saniel Labin scuipă zilnic valuri de venin, participă astăzi ea însăși la bătălie. A început să se deschețe, însfârșit...

Ea s'a hotărît să pună Sărindarul pe rug și arde acum în pălălăi purcoae de maculatură metecă. Balauri de fum otrăvit se ridică pretutindeni și cad apoi greu la pământ ca niște jertfe refuzate de cer.

Este un spectacol măreț în această, poate, ultimă noapte a tristei noastre istorii de cotropiri.

Dela coaliția Iorga-Cuza (1909) și până astăzi n'a fost luptă mai aprigă, mai sistematică și de mai epice proporții ca aceasta la care asistăm acum împotriva evreilor.

Faptul acesta trebuie reținut. Și să nu uite, mai ales, conducătorii acestei mari turbini a românismului că, angajându-se azi deschis în luptă cu Dimineața și Adevărul, au o îngrozitoare răspundere morală: s'o ducă până la capăt. Nu mai este aci o simplă polemică între redacții, dar o grandioasă încleștare pe o linie istorică, o despicare definitivă de lumi la care ei iau parte voluntar: deoparte năvălitorii, de cealaltă noi, autohtonii.

Pe linia aceasta a pornit Bărnuțiu și nu s'a mai întors, apoi Cogălniceanu și nu s'a mai întors, Conta și nu s'a întors, Eminescu și nu s'a întors, Hajdeu și nu s'a întors, Paulescu și nu s'a întors, A. C. Cuza și nu s'a întors și, în sfârșit, d. Nicolae Iorga, care singur, s'a întors.

In sensul acestei continuități istorice trebue interpretată participarea țării la expediția Universului împotriva Telavivului de vis-à-vis. Avocații, medicii, ofițerii de pe frontul marelui război, grupările naționaliste, studenții — fiindcă au intuit în coloanele de foc ale acestui jurnal uriaș zorii albaștri ai biruinței și ai eliberării, pentru aceasta au venit în jurul Universului. De aceea se strâng ei atât de hotărîți subt zidurile acestei redute a conștiinței românești din pieptul străzii Sărindar.

Dacă ar fi știut ovreii că fac acest imens serviciu României...

Ei au plănuit să smulgă și să îngroape ușor subt rotative un om, pe d. Stelian Popescu, crezându-l izolat și s'au pomenit față în față cu țara masivă, violentă, răzbunătoare.

Conștiința națională s'a recunoscut în Universul și reacționează. Ea vede în tentativa de asasinat moral împotriva d-lui Stelian Popescu o lovitură în creștetul Universului, și, deci, o încercare de crimă contra ei însăși. Nu este, dar, nimic surprinzător în faptul că românii se ridică în ceasurile acestea ca un val uriaș, pentru conducătorul celui mai mare ziar românesc.

Viața unui om s'a identificat, astfel, fără voia lui, cu instinctul de conservare al țării întregi și a devenit o lozincă de luptă.

Directorul Universului are de acum încolo beneficiul istoriei. De aceea spuneam că și-a asumat o îngrozitoare răspundere: sau înainte sau în neant!

Până aci d. Stelian Popescu a fost ceeace se cheamă un bun patriot și un defensiv comod. A organizat acea formidabilă unitate de rezistență în jurul tratatelor de pace: Liga antirevizionistă. A îngrijit de tineretul studențesc dându-i un adăpost magnific. A întreținut aprinși cărbunii latențelor românești prin aceste foale uriașe — Universul.

De aci încolo, însă, el trece, a trecut la a doua etapă de viață. S'a integrat, poate el nici nu știe cât de iute, în cadența vremii care cere pretutindeni în Europa ca patriotismul contemplativ să treacă steagul naționalismului ofensiv.

Campania tunătoare contra vampirilor din Sărindar, contra comuniștilor din vasta familie Pauker, semnificația aceasta o are.

D. Stelian Popescu fixează definitiv acum Universul pe crestele de viscol ale intransigenței naționaliste și creștine. Din aceste clipe participarea formidabilului ziar la senzul eroic al veacului nostru tânăr este așa dar totală.

Țara aceasta, desfigurată de o presă venetică, și-a regăsit, în sfârșit, toată fizionomia în paginile de revoltă ale Universului.

Dar lupta abia a început. Ea continuă ca în basmele lui Sfarmă Piatră, la lumina uriașă a rugurilor.

Arde țara.

Arde Sărindarul!

Al. Gregorian

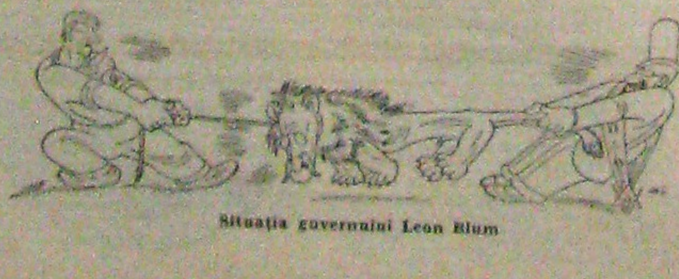

Situația guvernului Leon Blum

„Universul" lui Stelian Popescu

In acest timp respectabil de o jumătate de secol, mai mult, fiecare Român e normal să se fi găsit în tandrețe cu „Universul" sau, poate chiar în proces cu el, e posibil, zic, ca fiecare din noi să-l fi iubit într'o zi mai mult, într'altă zi mai puțin, dar e... curios — ba, nu e curios deloc! — că niciodată, niciunui Român nu-i va fi trecut prin cap că s'ar putea lipsei de ziar... De care „ziar"? De „Universul" firește, fiindcă știut este că pentru cel puțin 90% din cititorii noștri cotidiani numele de ziar se confundă de mult cu acela al instituției d-lui Stelian Popescu... Și mă grăbesc să spun: din fericire!

Dar ce!, ați prefera oare ca bietul om care, pentru suma de 3 lei vrea să aibă în fiecare dimineață toată țara pe masă, sau seara când se culcă și până adoarme s'o ducă în pat cu el, v'ar plăcea intr'adevăr mai mult ca acest cetățean care citește la birou, pe stradă, în tramvai și chiar acasă (în bucătărie sau în salon) să aibă mereu sub priviri numai fotografia galițiană a unei țări pe care au expropriat-o păduchii?

Și iată, am ajuns așa, aproape fără să mă gândesc, la cea mai de seamă realizare, argumentul suprem prin care „Universul" — dincolo de atâtea calomnii sau chiar adevăruri care s'ar spune împotriva lui — apare astăzi indiscutabil triumfal și biruitor. Doar nu mai e nimeni care să nu priceapă! Când atâția dușmani din toate vânturile au năvălit peste noi, cu dinamita lor învelită în maculatură, există acolo în str. Brezoianu o realitate românească imensă și care nu se mai discută, fiindcă este evidentă — se vede. Ea durează mai ales de 50 de ani, martoră și adeseaori determinantă peste toate prefacerile și schimbările noastre, fiind deopotrivă tot atât de mult durabilă pentru — sper — încă cel puțin 100 de ani: o operă vie, în sfârșit, reală, de neînvins... „Universul" își strigă astfel peste toate hotarele țării o adevărată necesitate de vieață — dacă n'ar fi decât prin cei 50 de ani românești, cari l-au clădit! El este acolo în centrul orașului nostru în inima lui, o piatră largă de odihnă unde poți să respiri, chiar dacă adeseori ți se pare că încă nu ești destul de comod... Dar ce vreți! Ziarul acesta este citit de cel puțin o jumătate de milion de Români probabil, fiecare având anumite nuanțe ale unei sensibilități în care „Universul" silit a fost să taie un drum mijlociu. Unii ar vrea perna de la căpătâiu mai moale, alții o vor cu siguranță MAI TARE, dar d. Stelian Popescu trebue să ne strângă și să ne odihnească pe toți! Aceasta este misiunea lui—el așa a priceput-o fără îndoială... Dar numai cine ar fi isbutit să facă mai mult, numai acela să îndrăznească să arunce cu piatra în palatul din Brezoianu! Până atunci noi să ne pregătim a-l privi cu respectul ce se cuvine.

Vă invit astfel să porniți pe coloanele lui, largi cărări ale unui drum atâta de lung, și în acest pelerinaj prin amintirea unei jumătăți de veac să recunoașteți cel puțin că în paginile acestui ziar, orice-ați avea de spus, s'a rezumat cu adevărat ceva din „universul" românesc și au vibrat aici permanent sentimente, pasiuni, adeseori idei pe care toți le-am simțit.

N'aș putea să neg că estetul sau omul de doctrină chiar, ar avea drept câteodată să privească puțin melancolic acest mare ziar. Și fiindcă eu mă pregătesc să-l laud — dar s'ar putea oare altfel? — nu ezit să fiu obiectiv și să spun tot ce gândesc, ca unul care de mult timp privesc această casă foarte atent, din afară.

In acest fel pot să regret că în cele 20 sau 25 de pagini pe care „Universul" le dă în fiecare zi — fiind cu adevărat cel mai mare ziar românesc — nu se găsește totuș o singură pagină, una singură, de doctrină românească și națională care să pregătească elitele românești, făcând din „Universul" totodată și o mai înaltă școală în care să se descifreze toate destinele noastre.

Este aici o lacună incontestabilă, dar — mai curând, mai târziu — îmi apare evident că ar fi imposibil ca ea să nu-și găsească remediu. Alături de eminenții lui redactori, „Universul" se va simți odată obligat să solicite mai activ pe toți scriitorii și publiciștii naționali cari să poată astfel vorbi dela cea mai ascultată tribună.

In ordinea politică deasemenea — ...dacă eu aș fi directorul acestui ziar! — mărturisesc că aș consuma mai puțină hârtie cu toate discursurile d-lui Mihalache, cu sughițurile d-rului Lupu, cu manifestațiile internațional-țărăniste într'un cuvânt, și aș da mai pe larg la tipar tot ce spune d. A. C. Cuza de pildă sau d. Octavian Goga, fiindcă vă asigur că nimic n'ar fi mai interesant în acest moment pentru neamul acesta.

Apoi... Dar critica este atât de facilă! Și esteții și doctrinarii, uităm probabil, mult, că „Universul" a vrut să fie mai întâi un mare ziar popular, să exprime în linii mari, adunat de pe tot cuprinsul țării, simțul comun. Cât de mult a isbutit, nu cred că ar mai fi nevoe să spun. Dar cu acest sentiment popular unanim, cași când toată țara s'ar spovedi astfel în fiecare zi în paginile celui mai mare ziar al ei, „Universul" a ajuns la o direcție infailibilă prin evenimente și s'ar putea lăuda chiar cu un anumit empirism doctrinar, foarte sigur. Nu s'ar explica altfel dece „Universul" s'a găsit totdeauna numai pe linia dreaptă a tuturor adevărurilor românești.

Dacă studenții români sunt oprimați, întemnițați, striviți de canalia străină care s'a pripășit la noi — „Universul" e totdeauna cel dintâi la postul de onoare al marilor pledoarii naționale. Iar când veneticii încearcă să ne păteze istoria cu pistruii lor din Galiția și vor să surpe așezările noastre străvechi, atunci ei se găsesc țintuiți în aceleași coloane implacabile care stau de pază, par'că, peste destinele unui neam. In grava controversă a conversiunii deopotrivă — acolo unde s'au verificat atitudinile naționale, burgheze, în fața comunismului subteran care ne dădea asalt — tot „Universul" a fost paznicul cel mai luminat și a trăit una din cele mai glorioase pagini. Luând atitudine pentru țăranii îngropați în nevoi, adevărații agricultori, el a făcut demarcația justă și n'a putut să admită jaful organizat al aventurii, care a izbutit cu toate acestea, cu toată împotrivirea celui mai mare ziar, să dărâme economia burgheză!

Dar acesta e „Universul". Aici, în acest sentiment precis al lucrurilor, al evenimentelor, stă toată aderența lui indisolubilă cu spiritul real al țării — și de aceea începeam spunând, că niciun Român nu s'ar putea lipsi de „Universul".

Pe directorul acestui ziar n'am evut cinstea să-l cunosc vreodată. Am schimbat poate cu el două sau trei cuvinte care nu stabilesc relații... L-am văzut însă de atâtea ori!

D. Stelian Popescu, desigur, nu pare să fie un om de extraordinare exaltări... Nici nu trebue! Dar așa cum este, cu figura lui calmă și sigură, cu acel surâs bonom, cu atitudinea lui peremptorie și fără alte complicații — mai ales când cunoști „Universul", d. Stelian Popescu pare a fi fost predestinat să conducă acest ziar! Este un tip de român cumsecade, directorul „Universului"... La fel vor fi și cititorii lui.

Lecteur paisible et bucolique

spunea poetul... Aceștia sunt și cititorii „Universului, oameni cumsecade și necăjiți, sute de mii de Români cari găsesc în ziarul lor nelipsit o linie de viează și o hrană onestă de fiecare zi.

Toma Vlădescu

Inexistența criticei românești

Nu trebue să fii un spirit prea negativist pentru a recunoaște că astăzi critica românească este inexistentă. Cine urmărește cu suficientă atenție publicațiile noastre literare, fie lunare fie săptămânale — și slavă Domnului sunt destule, — are prilejul să constate acest foarte dureros adevăr aproape la fiecare pas.

De zece ani de zile se scrie mult la noi. Și faptul își are explicația — dealtfel. Suntem spectatorii unui fenomen de uluitoare recrudescentă a producției beletristice. In paginile revistelor mereu apar nume noui, vitrinele librăriilor în fiecare săptămână își primenesc peisagiul cu volume proaspăt ieșite de sub teascurile tipografiei și nenumărate manuscrise așteaptă îngrămădite pe masa editorului, verdictul. Mai cu seamă romanul se bucură de favori speciale. Capitulând în fața intransigentelor interese editoriale și dorind să cucerească slăbiciunile de moment ale publicului cititor, tinerii au invadat domeniul vast al prozei epice cu o desfrînată îndrăzneală. Romanul presupune o bogată experiență a vieții, procese sufletești care prin suferință sau bucurie să-ți desvăluie taine și adâncimi întunecate. A scrie un roman psihologic însemnează a cunoaște în prealabil cruzimea dramelor lăuntrice, înseamnează a încerca pe viu dureri spirituale transfiguratoare. Lipsindu-le cu desăvârșire aceste cerințe oarecum primare ale genului, tinerii români care s'au voit în ruptul capului romancieri au găsit o soluție menită să desorienteze și să ducă în eroare majoritatea lectorilor: apelul la livresc. Experiența autentică, logic, a fost înlocuită cu farsa, iar alteori cu plagiatul. Prozatorul nostru, la 25 de ani, îți înfățișează în zece capitole de maculatură cazuri de cea mai subtilă complexitate psihologică pe care nici nu le bănuia înainte de-a răsfoi un roman francez sau o traducere din englezește. Această falsă stare de lucruri vădește în chip concludent necesitatea unei critici serioase care să ierarhizeze pe scara solidă a valorilor orice plăsmuire.

Că se scrie mult — aici nu văd nimic îngrijorător. Dimpotrivă, e un semn că, de bine de rău, și la noi se lucrează pe tărîm intelectual. Intr'o fază de tranziție, cum este aceia pe care o străbate România actuală (și pe plan politic și pe plan spiritual) exuberanța aceasta deocamdată cantitativă nu trebuie să ne descurajeze.

Ceeace este desnădăjduitor pentru literatura românească de acum — e absența criticii, adică a unei discipline care să îndrumeze pe drum sănătos producțiile literare românești.

Critica, practicată în cadrele unei reale seriozități intelectuale, ar avea de îndeplinit la noi una din cele mai frumoase misiuni. Actul critic implică în primul rând negația. O negație rostită în numele unei convingeri durate pe temelii de documentare științifică și nici decum altfel. Cine se crede chemat să facă operă de purificare sau de promovare a scrisului românesc, în diversele lui chipuri de manifestare, are inexorabila datorie de-a stăpâni imprealabil o viziune de ansamblu a întregei noastre vieți literare. Și asta din simplul motiv că a privi prin unghi critic o lucrare este tot una cu a-i dărui locul firesc în peisagiul variat al producțiunilor anterioare. Judecata critică este imposibilă în afara unei temeinice cunoașteri a trecutului. Cum vei izbuti să integrezi organic un roman sau o dramă, de pildă, în mersul evolutiv al literaturii dacă nu ai lămurită în minte istoria acestei literaturi, dacă nu i-ai descoperit, prin urmare, toate eforturile și bâjbâielile de-alungul veacului? Cercetarea trecutului îți arată în lumină limpede ce virtualități de desvoltare zac în sufletul subteran al unei națiuni, și deci pe ce făgașuri de orientare se cere canalizată energia creatoare a prezentului.

Scriitorii — ziși români, de după războiu se complac în abstracțiune și în falsitate, îndepărtați fiind prea mult de izvoarele realităților etnice. Nimeni nu-i contestă — ba orice strigăt de sinceră revoltă e luat în derâdere și zădărnicit. Pseudotalentații sau pure mediocrități trec drept revoluționari ai artei și ai tehnicei epice. Aici rezidă imensa greșală a acelora care profesează genul cronicii literare.

Puțini dintre noi sunt conștienți de primejdia pe care o reprezintă supraproducția beletristică ce se desfășoară sub ochii noștri. In măsura în care stăruie să rămână în afara frământărilor vii ale spiritualității noastre străbune, această supraproducție sporește monstruos artificialitatea culturii românești.

De la Titu Maiorescu încoace noi n'am mai avut un alt critic. Dobrogeanu Gherea a fost un înstrăinat care n'a reușit să se confunde cu sufletul națiunii care l-a acceptat.

De curând, decedatul G. Ibrăileanu, om de întinsă cultură și de splendidă finețe în observații, a exaltat la maxim regionalismul și s'a uitat la sbuciumul din jurul său printr'o prismă diformatoare.

Cât despre Eugen Lovinescu, activitatea lui, căreia îi revin anumite merite, este umbrită funest de înrâurirea aceia nenorocită a mentalității de cenaclu. Să nu uităm că pe pretinsa autoritate critică a lui Eugen Lovinescu s'au ridicat o sumedenie de glorii efemere. Apoi invazia străinilor de recent obârșie jidovească — de asemenea se datorește activității patriarhului dezolat de pe Câmpineanu. Grație criticului Lovinescu a înflorit la noi, ca o plantă cu sucuri otrăvite, genul haotic al impresionismului.

Astăzi pretutindeni se scriu recenzii și nimeni nu face critică. Citiți dările de seamă asupra cărților ultime din ziare și reviste. Sugestii plate, notații arbitrare, absență de orizont vertical, — și atât. A fi recenzent este o meserie neînchipuit de comodă: ești scutit de munca îndelungată a bibliotecii, de studii care să te ducă la confruntarea textelor — izvoare, având posibilitatea, în schimb, să vegetezi cu mintea alături de filele unui volum încărcat de agramatisme și banalități.

Recenzentul român e incult și unilateral. Așa stând lucrurile, menirea lui de a fi un îndrumător și un desinteresat sfătuitor al cititorului anonim care caută în literatură un prilej de desfătare sufletească, firesc, îl depășește. Cititorul rămâne astfel desorientat.

In această depășire, cu nesfârșite repercusiuni dezastruoase, eu văd colosalul păcat al recenzentului care-și trădează rostul inițial.

Septimiu Bucur

Suliți și altare

Nu frontiere
ci suliți și altare
încing statornic România Mare.

Cuminecatu-s'au străbunii și părinții
din al credințelor potir,
fapta
și-au sfințit-o cu al vitejiei mir.

Așa ne-am lămurit Istoria prin lume.

Noi, cei de azi, în lumea asta toată
nu mai avem de împlinit nici o
socoată?

Noi,
urmașii falnicilor Legionari
nu ne mai cunoaștem pe pământul
ăsta urmele?
spre care drum vânjos, de munte,
neuteniți urcăm mereu în frunte?

Spre care drum?

— Ioane,
ce-ar fi dacă tu într'o bună zi
te-ai apuca pe degete să-ți faci
socoata?

Valeriu Bora

Schele pentru România viitoare

Mă gândesc adeseori dacă naționaliștii noștri au chibzuit un temeinic program economic pentru o eventuală guvernare. Nu mă ispitește de loc gândul să compar acest program — pe care, dacă există, nu-l pot închipui decât radical și totalitar, — cu cârpelile de până acuma. Provizoratul nostru permanent în materie de refacere economică, iată paradoxul ce ne caracterizează de aproape două decenii. Cine vrea să clădească o țară nouă, trebue să înlocuiască acest provizorat transacționist cu un plan de sistematică și continuă refacere materială. Țara nu se poate învigora cu expediente și minciuni. Naționaliștii noștri mai ales au datoria să fie deosebit de atenți la acest lucru. Pentru că regimul naționalist, pe care îl vrem noi în România, trebue să înceapă serios cu ridicarea schelelor pentru țara de mâine.

Este adevărat că la orice înfăptuire omenească vrednică de a intra în mit și istorie prezidează un suflet mare și tare. Că domină suveran și luminos sau se sacrifică, nu importă. Sacrificiul, în acest caz, devine pomenire, iar moartea viață veșnică. Balada Meșterului Manole este atotgrăitoare în această privință. Dar nu e mai puțin adevărat că pe lângă actul de înaltă și sfântă jertfire mai e nevoie de brațele vânjoase cari să se ia la întrecere cu stihiile văzduhului, răspunzându-le, și înălțând peste gemetele lor, zidurile construcției. Și în al doilea rând, mai e nevoie de blocurile de piatră cari se cer cioplite și integrate în zidire. Despre aceste brațe și despre aceste blocuri ale României vreau să vorbesc acuma. Numai din ele se pot ridica schelele veșniciei românești. Și este momentul suprem ca „tribunele dela Cotroceni", cari rezumă un regim de ruină și corupție, să fie definitiv înlocuite cu schelele eternității românești.

Luptând cu înverșunare pentru primatul spiritului, nu vom nesocoti nici o clipă importanța factorilor economici. E adevărat că pentru noi raportul dintre spirit și materie e raportul dintre scop și mijloc. Dar tot așa de adevărat este că mijlocul este foarte necesar. Un suflet mare pentru a se realiza maestos și deplin trebue susținut de un trup rezistent. Cât de neîntemeiate și ridicole apar criticile materialiștilor de toate spețele adresate spiritualiștilor la lumina acestei teze. Spiritualismul realist sau realismul spiritualist nu neagă materia ca pe ceva josnic și netrebnic, ci o subordonează spiritului. Materia, ca să fie vie, fecundă și creatoare, trebue să ardă la lumina de trăznet a spiritului. Să fie străbătută, încălzită și fecundată de spirit. Așa încât, dacă spiritul are nevoie de materie pentru întrupare, cu atât mai mult materia are nevoie de spirit pentru îndumnezeirea ei!

Sufletul colectiv al unei țări, oricât de mare și eroic ar fi, nu poate fi întreținut de un trup flămând și cuprins de căldurile bolilor. Și acesta este cazul adevăratei Românii, ce-și duce rosturile milenare dincolo de raza festivă și efemeră a demonstrațiilor urbane. Acestea pot satisface ochiul pentru un moment, pot așterne vălul unei false bucurii peste marele obraz îndoliat al țării, dar nu pot vindeca nimic. Și România satelor noastre are nevoie de o tămăduire radicală și rapidă!

Nu deschidem de data asta rănile orașelor, în cari străinii jubilează de belșug și sănătate, iar muncitorul român desfigurat de boală și mizerie duce o viață vecină cu moartea. Toate aceste păcate pe cari ni le lasă moștenire un regim de falsă și coruptă democrație au fost denunțate de glasul de tunet al uriașului nostru. Blestemele răzbunătoare nu vor mai întârzia mult. Venirea lor însă trebue pregătită. Trebuesc ridicate schelele de construcție pentru România viitoare. Și acestea, sau vor cuprinde toată țara în creșterea lor masivă de sus în jos, dela temelie spre înnalturi, transformând-o într'un șantier de trudă constructivă, sau vor fi strivitoare de vieți ca „tribuna dela Cotroceni", înălțate pe minciună cu scânduri putrede.

Aceasta e problema care ar trebui să dea mult de gândit naționaliștilor noștri. A sosit ceasul verificării uneltelor și a puterii de rezistență constructivă.

Până acuma, naționaliștii au făcut întruniri publice unde au combătut cu verbă și pricepere democrația, au demascat pericolul jidovesc, s'au pus deacurmezișul comunismului și a tuturor fronturilor populare și antifasciste. S'au pus de acord cu marile comandamente ale românismului. S'au dus la sate și în locul rachiului democrat și al bancnotei jidovești au dus credință și au inspirat nădejde. S'au ridicat împotriva trusturilor împânate cu străini beneficiari ai bogăției și brațului de muncă românesc. Protestează împotriva capitalului exploatator și a smecheriilor de bancheri internaționali ce dispun de bogățiile țării ca de propriile lor moșii. Gesturi admirabile, fără îndoială. Inițiative vrednice de toată lauda. Lupta însă e abia la început. N'a depășit încă faza verbalismului generos.

Viitorul românismului atârnă de trecere dela vorbă la faptă constructivă. Cu cât această trecere e mai rapidă, cu atâta izbânda e mai apropiată. Căci numai la făptuire se poate măsura puterea de rezistență a unui organism. Și numai prin aspră înfăptuire românească vom deveni din robii de fapt stăpânii reali ai țării: stăpâni pe sufletul ei, stăpâni pe bogăția ei, stăpâni pe viitorul ei.

In vederea acestei făptuiri trebue ridicată pădure de schele peste cadavrele trusturilor. Aurul nostru negru ce gâlgâe în sondele străinilor trebue întors spre binele brațelor de muncă românească. Pădurile de schele să cuprindă copacii brațelor de muncă românească și într'o supremă încordare, care să coincidă cu un salt transfigurator, să schimbe fața României. Și asta atârnă de ridicarea prin trudă constructivă a satului. Cea dintâi schelă de muncă românească trebue ridicată în inima Satului. Pentrucă viitorul nostru ca națiune este în funcțiune de viitorul satului. Acest adevăr este una din marile și sfintele noastre banalități. Și totuși nimeni nu i-a dat atenția cuvenită și deslegarea pe care o merită. Cine va da această deslegare, ridicând cea dintâi schelă în inima Satului, va pune piatra de temelie a României viitoare.

Grigore Popa

Presa românească, altă dată şi acum

Viața publică a veacului nostru a schimbat, in bună parte, mijloacele de luptă politică. Stilul desbaterilor politice nu mai seamănă cu cel despre care se pomenește că a fost in floare inainte de război. Deasemenea, nici oamenii cari hotărăsc orientarea politică a mulțimilor ori vorbesc in numele durerilor și năzuințelor obștești nu mai au felul solemn și ceremonios al „bărbaților de stat" și al „oamenilor politici" din fotografiile cari amintesc vremea bună dinainte de 1917. Viața politică este azi agitată, zbuciumată, purtând oamenii intr'o nesfârșită hărțuială ostenitoare. In locul conducătorilor politici impuși odinioară pe temeiul numelui, pe temeiul privilegiilor, banului și familiei, ori prin porunca vreunui moșier, se arată astăzi conducători hotărâți de către categoriile sociale cari își poartă in lume prin ei aspirațiile și nevoile. Disputa politică a renunțat să-și facă o glorie din implinirea unor forme convenționale și a unui ritual, consacrat drept necesar, de gesturi și intonații și ia tot mai mult o infățișare de incăerare dela om la om.

In asemenea imprejurări, nu e de mirare că lupta nici nu se mai dă atât sub flamura de aur a unei idei, sub semnul poruncitor a unui ideal, cât pe temeiuri mărunte de fire păcătoasă omenească. De ani de zile schimbările politice inseamnă inlocuiri de oameni cari dețin puterea și nici decât o nouă lume de gânduri și o nouă indrumare a vieții obștești. Multe din imprejurările astea sunt urmări și infățișări ale vremii impotriva căreia nu e nimic de făcut; dar iarăși, multe se mențin din pricina unei nevrednice ingăduințe de care suntem vinovați cu toții. Partea grea a stării acesteia este faptul că se pierde frumoasa deprindere a omului de a lupta pentru o credință, formulată in cuprinzătoarea alcătuire de gânduri, a unei doctrine.

Cetatea de adăpost a doctrinelor a rămas gazeta, sub forma ei cea mai plină de răspundere, de foaie de indrumare cetățenească. Ritmul aprig al vieții politice s'a instăpânit și in atmosfera senină până acuma a scrisului. Violența luptelor ideologice era odinioară atenuată printr'un ton in care politeța străbătea chiar și la intorsătura cea mai vehementă a frazei. Dealtfel atacurile străluceau prin ironie, mai mult decât prin vulgaritatea limbajului. Foile vremii noastre au uitat de mult și politeța, iar ironia este o armă care nu se mai intrebuințează. Intreaga atmosfera publicațiilor noastre politice stă sub semnul apăsător al unei invierșunări corente, care aduce, pe paginile gazetelor, injurături, calomnii și un vocabular trivial.

Polemicile au un caracter personal, iar autorii lor nu sunt purtători de cuvânt ai unor categorii sociale, ci impărtășesc cetitorilor pricini intime de neințelegere și ceartă. Dar cetitorul caută incă și azi, răbdător, gazeta care să-i aducă ecourile frământărilor și nădejdilor mulțimii, gazeta in paginile căreia să-și găsească spuse propriile lui gânduri și sentimente.

Căci o gazetă se cuvine să fie un purtător de cuvânt al cetitorilor ei, iar cei cari o scriu se cuvine să n'aibă altă grijă decât aceea de a prinde, de fiecare dată, aspirația cea nouă și durerea cea mai tăcută a mulțimilor. Gazetele cari au insemnat vreodată ceva in viața unei colectivități sunt acelea cari n'au spus nimic altceva decât ceeace poporul voia să se facă auzit. Iar lămurirea răsunetului marilor gazetari imi pare că stă in aceea că au știut să audă și să spună ceeace vorbiau, in fiecare zi, oamenii neștiuți și modești ai satelor și orașelor. Mă gândesc adeseori la respectul cu care primeau familiile din Ardeal vechile lor foi de luptă. Nu cred să se găsească vre-o familie de intelectual și nici de țăran mai luminat, in Ardeal, care să nu fi fost abonat la una din gazetele românești de odinioară, din Sibiu, Arad, Orăștie, ori Brașov. Gazetele astea, fără să aibă technica perfectă redacțională și tipografică a ziarelor de azi, cuprindeau totuși tot ce doreai să afli. Fiindcă ele apăreau din porunca tăcută a colectivității naționale care trebuia să vorbească prin cineva. Ivirea lor nu era urmarea nici unei socoteli comerciale. Intemeierea lor nu se făcea pentru ca să se câștige prin vânzarea conștiinței și amăgirea cetitorilor, ci ca să se implinească o poruncă: aceia de a lupta și prin scris pentru idealul politic și spiritual al nației.

Dar, ca să poată implini, in viața unei națiuni, această funcțiune luptătoare și educativă presa trebue să fie națională, adică să răspundă năzuințelor și aspirațiilor categoriilor sociale naționale. Putința infăptuirii unei gazete care să indeplinească această cerință nu este hotărâtă numai de o bună cunoaștere a meșteșugului gazetăresc, ci și de anumite insușiri sufletești. Meseria se poate invăța, ca orice meserie. Dar ințelegerea tendințelor adânci ale colectivității naționale, a aspirațiilor și a durerilor ei este un act de apropiere sufletească intre scriitor și neamul său, act ce nu poate fi infăptuit prin nici un meșteșug, ci se intâmplă prin legea care leagă pe fiecare om de o familie și de un neam.

România zilelor noastre nu mai cunoaște asemenea gazete. N'a mai pătruns, de ani de zile, in casele noastre, nici o foaie in care să deslușim aceleași doruri și aceleași lacrimi cu toții. Scrisul a devenit și el, tot mai mult, meșteșug și meserie, iar nu calea cea mai bună pentru mărturisire de credință in slujba poruncilor obștești. Foile de azi sunt străine de sufletul poporului și mai ales, străine de vrerile românești ale veacului. Intr'o vreme când toată nația trăește un ceas de supremă incordare spre afirmare politică și spirituală românească, presa de tiraj a orașelor aruncă zilnic, spre toate colțurile țării, descurajate afirmațiuni despre o falsă neputință românească de a intemeia o țară puternică, o țară bogată, o țară temută, cu caracter național.

Glasurile românești nu se aud. Si nu se văd nici oamenii care să creieze condiții prielnice intemeierii unei gazete puternice, pusă in slujba idealurilor țărănești și muncitorești și purtând pecetea străveche a credinței naționaliste. Dintre Românii cu stare, adică dintre Românii bogați, cari privesc incruntați obraznica pretenție de indrumare a conștiințelor românești a celei de gazetărași străini din Sărindar, nu ia nici unul hotărârea boerească de-a 'ntemeia foaia de luptă zilnică a vrerilor României naționaliste. Până atunci, trecând peste inutila lor recoltă de vorbe goale și peste toate impotrivirile vremii și oamenilor, ne ducem lupta mai departe in foile astea ale noastre, tari in credința biruinței românești care va veni.

Octavian Neamțu

Urmaşii Vladimirescului

Nu știu, dar incerc o descurajare căutând să mai scot din vârful peniței efecte de lumină asupra intâmplărilor pe lângă care mulți, foarte mulți dintre noi, trecem nepăsători sau urmărindu-le o clipă apărem emoționați, ca după aceasta să intrăm in ruta comună de calm și să dezertăm din mijlocul evenimentelor unde se cere prezența noastră a tuturor.

Și cum să nu fii desamăgit când scrisul tău care trebue să deștelenească energiile latente ale neamului și să le arunce talaz uriaș să lovească acolo ori unde, prin slăbiciunea și ticăloșirea unei părți a societății, sântem amenințați in viața noastră de stat național, cum să nu fii desamăgit când cei mulți văd dreptatea scrisului tău, dar continuă să rămână departe de acțiunea care-i chiamă?

Ne revoltăm, protestăm, o protestare platonică mărginindu-se la vorbe pe cari și acestea de multe ori le căutăm să nu jignească oameni in cari n'avem cuvinte atât de grele să aruncăm, pe cât ar merita, și deși vedem cu proprii noștri ochi amenințările cari ne pasc de pretutindeni, totuși mai incercăm scrupule de conștiință sau minuscule puncte programatice izbutesc să ne desfacă in nenumărate grupuri, dușmănindu-se mai mult intre ele decât cu realii adversari.

Sântem la o răscruce de transformări radicale in mai toate statele europene, le trăim sub ochii noștri, dar nu ne dăm seama de covârșitoarea lor importanță. Omul nostru politic cel puțin le ignorează complect sau, obijnuit să le filtreze mai inainte prin emisferele lui Kalman-Scrutator, le primește deformate judaic. Dar dacă ce trece dincolo de hotarele țării nu poate fi prins intre pereții cranieni ai sarbădului politician român, apoi pretindem acestuia să aibă sensibilitatea necesară priceperii frământărilor țării, in slujba căreia pare a ne da să ințelegem că stă.

Au aderat cu toții — cu puține excepții — la reluarea unor raporturi cu statul din afara civilizației europene, cu statul unde se torturează sufletul omenesc din care nu se face decât un imens rezervor de ură, cu statul care vrotește și luptă prin toate mijloacele să imbrace intreg pământul in zăbranic de doliu. Numai amintesc de țipetele de fericire pe care semidocții internaționa!-țărănismului — lupi, mihalachi, madgeari — le-au scos, eșind cu brăcinarii și poalele cămășii in vânt să intâmpine solia crimei și să ne arate că in definitiv ei sânt in slujba aceluiaș roșu ideal cu blazon de seceri și ciocane.

„Antifascismul", echivalentul deghizat al comunismului, inglobează pe toți declasații, pe toți metecii roși de sifilisul unor principii in care nici ei nu cred, dar pe care le propagă spre a sdruncina echilibrul unei societăți la a cărei temelie stă cultul valorilor spiritului și-a inteligenței. Iar marea mulțime a armiei „antifasciste" o formează pleava rătăcitoare, purtată de toate vânturile distrugerii, jidovimea.

Iată, de atâta timp se intreține cu fast nemaipomenit, in fața unei țări intregi abia stăpânindu-și revolta, un scandal in fruntea căruia se distinge o agramată și obraznică ovreică, Ana Paucker, nora patronului „Adevărului", iar lângă ea, pe banca acuzării, din aceeaș familie obijnuitul gunoi al blumenfelzilor.

Și in sprijinul scârnăviilor acestora a sărit Sărindarul cu toți pezevenchii de bordel — oh, cât de natural să-i apropie doctrina Anei Paucker! — au sărit agențiile Moscovei contra cărora „UNIVERSUL" a pornit lupta la care trebue să răspundă cât mai neintârziat, dela un capăt la celălalt al țării, toată românimea.

Zile intregi la București, „antifascista" Paucker și-a permis față de magistrații militari toate insolențele. Săptămâni intregi s'a urlat și s'a făcut apologia comunismului in fițuicile brauerilor. Iar acuma, spectacolul s'a mutat cu acelaș decor de personagii, acuzați și apărători — tot Israelul — in cetatea boerilor olteni.

Urmăresc cu o infinită scârbă flecăreala insipidă a unor canalii sălășluite pe un pământ prea primitor și mă intreb cum pentru criminalii aceștia in cari unii se complac să vadă numai o exaltare ideologică, in realitate nefiind decât uneltele foarte lucide ale unei comenzi centrale moscovite, mă intreb de unde atâta bunăvoință și formalități juridice pentru Pauckerii, Moscovicii, Colefii, Ivanovii, Goldenbergii și Leibovicii? Pentru ce armata de mii de martori și apărători pentru spurcăciunile extaziate in fața unui stat unde nu se cunoaște altă procedură juridică decât asasinatul sumar? Pentru ce? Căci indrăzneala lor crește fără limită, zi de zi.

Iat-o pe Ana Paucker răspunzând la o intrebare a președintelui Curții:

Președintele: Cu ce mijloace luptați?

Ana Paucker: Cu mijloacele de care au uzat Tudor Vladimirescu și Kogălniceanu ai căror urmași sântem noi...?!

Nu știu dacă l'aritatea cu care s'a primit răspunsul a fost tot ce putea fi mai nimerit. Dar mult mai mult mi-aș fi inchipuit un pui de oltean, din cei ce cântă baladele Domnului Tudor, repezindu-se cu mâna in beregata nebunei să-i oprească in gâtlej cuvintele in care s'a consumat atâta batjocură. Paucker, Goldenberg, Moscovici, Colef, urmașii Vladimirescului și Kogălniceanului!

Bieți domnitori și oameni politici cari ați făcut cu chinurile voastre o țară ai căror urmași au ajuns astăzi jidovii rătăcitori și moștenirea voastră și-o impart veneticii!

Pe mine m'a lăsat inmărmurit răspunsul Anei Paucker, tot atât de provocător cât o crimă de lesemajestate. Și poate, cine știe, o clipă — freamătul pădurilor oltene pe unde odinioară străbătea numai piciorul Domnului Tudor și cântul privighetorilor s'au oprit intrebătoare. Căci blasfemia Anei Paucker a străbătut până departe să ducă veste fiecărui firișor de iarbă poveste tristă.

Ana Paucker și Goldenberg urmașii Vladimirescului.

E. Boroianu

Abonamente la

„Sfarmă - Piatră"

Lei 300 pe an, 175 pe 6 luni

Despre drepturile politice ale evreilor 1)

O seminție, care câștigă toate drepturile fără sacrificii și muncă, este cea evreiască. La orice popor drepturile publice și private au fost rezultatul unei munci seculare și a unor sacrificii însemnate. Dacă exista aristocrația, cu prerogative deosebite, acestea erau compensația muncii războinice; dacă țăranii, care pretutindenea au fost aserviți, au isbutit în urmă a se vedea stăpâni pe bucățile lor de pământ, aceasta a fost oarecum răsplata pentrucă în vremi trecute ei singuri au purtat greutatea instituțiilor; dacă partea clericâ s'a bucurat de prerogative, ea a și împlinit o sarcină de cultură, pe care în împrejurările date ale evului mediu, nu putea îndeplini o clasă de raționaliști.

Clerul a desbătut popoarele nouă ale Europei din mrejele unor credințe și obiceiuri în care puterea fizică juca cel dintâi rol, căci dovedit este, că atât zeul suprem al Germanilor, ca și cel al Celților și al Slavilor a fost un Dumnezeu al războiului, al sângiurilor, un Dumnezeu al puterii brute. Imblânzirea treptată a lumii nouă este un netăgăduit merit al religiei creștine; afară de aceea ea a mai fost și păstorul culturii antice.

Ce serviciu a adus omenirii indărătnicul și egoistul neam evreesc? Ocupându-se pretutindenea numai cu traficarea muncii străine, alegându-și de patrie numai țările acele, unde prin deosebite împrejurări s'a incuibat corupție, ei urmează în migrația lor pe pământ tocmai calea opusă omenirii întregi. Căci neamurile reîntineresc dinspre Răsărit la Apus. Evrei merg dinspre Apus spre Răsărit. Pe când țările romanice reinvioresc prin migrarea popoarelor germane, ce curseră din Răsărit, Germania însăși ajunge la mărirea de astăzi prin energia unei rase slave germanisate. America înflorește prin colonii europene, care toate urmează marea cale a soarelui. Evreul trece trece din Germania în Polonia, din Polonia în Rusia, din Austria în România și Turcia, fiind pretutindenea semnul sigur, simptomul unei boale sociale, a unei crize în viața poporului, care ca la Polonia se sfârșește câte odată cu moartea naționalității.

Dar oare în ce constă corupția socială, acest element, care-l atrage pe evreu c'o putere elementară? Ea consistă în disprețul muncii, care cu toate acestea e singura creatoare a tuturor drepturilor. Când munca unei clase într'un popor nu mai echivalează drepturile, de care ea se bucură, atunci acea clasă e coruptă, atunci ea trăește din traficul unei munci străine, atunci ea seamănă cu evreul, care nicăieri nu face altceva decât precupețește lucrul străin.

O nație ca a noastră, unde cine știe a serie și a ceti a contractat deja privilegiul de a fi funcționar al Statului, trebue să se aștepte ca funcțiile ei vitale, care se întemeiază pe muncă, să găsească — de nu o suplinire — cel puțin un surogat în meșterii și negutătorii răi, pe care străinătatea îi svârle din sânul ei, ca pe niște elemente netrebuincioase.

Dar odată stabilit, că la imigrarea Evreilor vina e în parte și a noastră, cari am crezut, că fără o muncă echivalentă putem introduce la noi toate formele de cultură occidentală, băgând în ele scribi de rând, oameni fără știință de carte sau cel mult avocați, revenim la Evrei și-i întrebăm — nu de ce spun minciuni prin gazetele străine, căci minciuna este spiritul negrei speculații — ci de ce se plâng?

In Austro-Ungaria ei au toate drepturile posibile și imposibile, de ce vin la noi? In Rusia sânt egali cu Rușii (sic) — de ce vin la noi? In Turcia le zâmbește egală îndreptățire — ce caută la noi? Au n'au știut ei, supt ce condiții numai pot trece în România? Au n'au știut că în această țară nu pot fi decât cel mult suferinți, că această țară, din nefericire până acuma locul de luptă între soiurile Răsăritului și așezările Apusului, a ajuns să răsufle și că e sătulă de stăpâni, pentru a nu mai voi stăpâni evrei?

Ne pare rău de acei puțini Evrei, cari, prin valoarea lor personală, merită a forma o excepție, dar restul...? Prin ce muncă sau sacrificii și-au câștigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetățenii statului român? Ei au luptat cu Turcii, Tătarii, Polonii și Ungurii? Lor li-au pus Turcii, când au înfrânt tratatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s'a ridicat vaza acestei țări, s'a desgropat din învăluirile trecutului această limbă? Prin unul din ei și-a câștigat neamul românesc un loc la soare? De când rachiul este un element de civilizație?

Prin legea monopolului băuturilor spirtoase s'a hotărît ca numai alegătorii în comună să poată fi cârciumari la țară. Cu drept cuvânt. Ce garanții poate da o venitură, un nimene, un sudit kesaro-krăesc, că băuturile nu vor fi falsificate, cum și sânt, deci stricăcioase sănătății. Deja hoc s'au plâns prin memoriile lor, că acești oameni le otrăvesc băuturile, prefăcând zilele de odihnă legiuită în zile de omorire lentă și sigură.

Astăzi când un prefect oprește de la acest trafic pe un Evreu, Pesther-Lloyd, organ redactat de Evrei și după el Journal des Debats (item), descriu scene sălbatice din Turkestan ca petrecându-se în România. Fie liniștiți. Un fir de păr din capul suditului kesaro-krăesc n'a fost atins de nimenea, nici averea lui mistuită de mânile populației românești.

Un agent al guvernului unguresc svârle dintr'o școală zidită de Români băncile afară, esmite pe învățător și pe preot, își bate joc de un sat de grăniteri, care deapururea a luptat pentru Casa de Austria, cărora Maria Terezia le-a cusut cu mâna ei proprie o flamură cu inscripția „Virtus romana rediviva", — făcut-a cas presa austriecească de aceasta? Nici vorbă. Dar un prefect în România cutează a opri pe un Evreu, de a vinde băuturi spirtoase într'un sat? Persecuție, pradă, nelegiuire.

Se 'nțelege. Punând odată mâna pe presa europeană, care în genere nu mai are de țintă luminarea, ci ațâțarea urilor între clase și popoare, ușor li-i să spună orice minciună patentă. Publicul cafenelelor, blazat de iperlucatura europeană și setos de noutăți de senzație, găsește plăcere în citirea monstruozităților, ce se vor fi petrecând în România. Evreii fac din jurnalistica europeană ceeace au făcut din băuturile spirtoase la noi — otravă. Ei au încercat a otrăvi și literatura germană cu acele scrieri pe care oamenii c'un simțimânt mai firesc le numesc franceze-ebraice, ei au introdus ușurința pariziană în discuțiile cele mai grave, veninul în relațiile sociale; în Austro-Ungaria sumuță popor contra confesie și gintă contra gintă. Evreul, care redigează Pesther-Lloyd și asmuță pe Maghiari contra Germanilor și a celorlalte naționalități, este acelaș, care prin Neue freie Presse sumuță pe Germani contra Maghiarilor. In toate țările țin cu cel mai tare, nici odată cu cel apăsat, și se unesc cu acela întru traficarea și exploatarea puterilor pozitive ale poporului.

Prigoniți n'au fost la noi Evreii nici odată. Restricții juridice au existat pentru ei totdeauna dar nu din cauza religiei. Ștefan-Vodă cel Mare întărește câtorva Evrei, veniți din Polonia, libertatea confesiei, dreptul de a-și clădi sinagoge, un drept pe care Turcii, așa numiții noștri suverani, care de pe la 1569 au început să ne calce tractatele, nu l'au avut niciodată, deși confesia mozaică e pentru spiritul ascetic și îngăduitor al religiei creștine tot atât de străină, ca și cea mahometană. Afară de aceea aveau dreptul liberei neguțătorii cu manufacturi străine, — dar aicea se mărginea totul și așa ar fi trebuit să rămâe. Meseriași și proprietari nu puteau fi, căci proprietatea emana de la Domnie și era strâns legată cu contribuția de sânge, la care nimenea nu i-a poftit nici când, și de la care, chiar când îi poftești, știu a se sustrage, făcându-se suditi austriecești, deși sânt născuți în România din supuși rusești și n'au văzut Austria cu ochii.

Cu un cuvânt Evreul nu merită drepturi nicăiri în Europa, pentru că nu muncește; iar traficul și scumpirea artificială a mijloacelor de trai nu este muncă, și aproape numai într'aceasta consistă e Evreului. Evreul nu cere, ca clasa de mijloc din secolul al XVII-lea, libertatea muncii productive, libertatea traficului. El e vecinic consumator, niciodată producător și de sigur că numai cu foarte rară excepție se va găsi într'adevăr câte un Evreu care să producă. Dacă e meseriaș, e superficial, lucrează numai pentru ochi. De aceea chiar la noi, unde împrejurările ar trebui să-i silească la muncă, vom găsi că ei reprezintă meseria superficială. Cel mai solid meseriaș e și aici în țară Românul sau Germanul sau Cehul, niciodată Evreul. El reprezintă concurența nesănătoasă a muncii rele, superficiale, cu munca dreaptă și temeinică. „Eftin și rău" e deviza Evreului, până ce ruinează pe lucrătorul creștin, „scump și rău" e deviza lui, când rămâne stăpânul pieții.

Drept că înmulțirea Evreilor în țările noastre a mers mână în mână cu reformele în sens liberal, că acestea au ajutat înmulțirea furnicarilor. Deja „regulamentul organic", care a pus ciocoimea alături cu boerii vechi, dându-i o egalitate de drepturi, pe care n'o merita, a făcut ca fiecare din acești noi aristocrați, cari fugeau de muncă și aspirau la slujbușoare, să aibă câte un asociat jidan supt formă de orândariu pe peticuțele lor de moșii; tot acel regulament a desființat de jure breslele, aceste clase puternice și bine constituite de meseriași. In urmă alte reforme și mai liberale au deschis ușa funcțiilor statului, înmulțite în inifinit, tuturor feciorilor de popă și de neguștori, cari nu reprezintau nici avere, nici inteligență, și cari găsiau mai comod a trăi din funcțiuni plătite de stat și de comune, decât din munca lor proprie, din îndeletnicirea cu meșteșugul părinților lor. Astfel s'a înmulțit rușinea de muncă și proletariatul condeiului, această clasă vecinic nenorocită, condamnată la celibat și la mizerie, luptând prin ură, intrigi, calomnii și vicleșug pentru pâinea amară a budgetului și înnecând c'o rară obrăznicie orice muncă spirituală adevărată, orice merit adevărat.

Dar ce să mai vorbim asupra acestei materii? Prin pripirea celor crescuți de mici copii la Paris ni s'a îngreuiat peste măsură lupta pentru existență, libertățile nu sânt de cât tot atâtea forme de nelibertăți, căci liber nu e decât omul ce trăește din munca productivă a mâinilor sale. Numai acela e în stare de a aproba binele unde-l vede și munca temeinică.

Dar cei cari își fac din ponegrirea meritului, din calomnie și intrigă o meserie pentru a trăi de pe-o zi pe alta, aceia, chiar recunoscând adevărul în fundul sufletului lor, căci acesta li se impune, se vor feri de a-l spune, ba vor reprezenta chiar contrarul.

E prea firesc, ca în țara reputațiilor usurpate, a jurnaliștilor fără carte, administratorilor fără știință, profesorilor fără elevi, academicianilor etc., într'o țară unde aproape toți reprezintă numai forma goală a culturii nici de cum cuprinsul, Evreii care samănă în superficialitatea muncii cu generația actuală din România, călărind pe fraze umanitare și egalitare, pe care le-au învățat de la noi, să ceară drepturi egale cu noi.

Mihail Eminescu

---

1) Din „Opere complete", cu o prefață de A. C. Cuza.

EXTERNE

CANDIDE. — *D. Herriot e încântat de noul post de președinte al Camerei franceze, căci de-acolo poate „torpila" mai ușor actualul guvern. Precum se știe, Moscova preferă un guvern Herriot.*

❖❖

GRINGOIRE. — *Prima etapă a grevei din Franța o constitue ocuparea uzinelor Lavalette, Nieuport etc., toate interesând apărarea națională.*

A doua etapă: ocuparea uzinelor Renault și Citroën.

❖

După o statistică din 1930, în Rusia sovietică au fost asasinați: 31 episcopi, 1600 preoți, 7000 călugări.

In pușcăriile bolșevice zac — fără speranțe de a revedea lumina zilei — încă 48 episcopi, 3700 preoți și 8000 călugări, iar, după „Uniunea împotriva internaționalei a III-a", cu sediul la Geneva, în Rusia au fost asasinați și arestați pân'acum 40.000 de preoți creștini.

❖

Largo Caballero, șeful partidului socialist spaniol, a declarat:

„Dictatura proletariatului trebuie instituită prin violență".

❖

Sovietele au luat puterea: 350.000 de lucrători comuniști au ocupat uzinele din regiunea Parisului.

Prezența agitatorilor străini în uzine a fost constatată de aproape unanimitatea directorilor. Numărul violențelor ale căror victime sunt inginerii și administratorii întreprinderilor industriale este din ce în ce mai ridicat.

❖

Ziarele engleze subliniază faptul că aviația britanică, deși dispune de 2500 avioane, n'ar putea mobiliza decât 1300.

❖

Sub noul guvern spaniol, ministrul de Războiu procedează la o „epurație" a cadrelor armatei. Toate elementele naționaliste sunt înlăturate. Mii de ofițeri sunt trecuți în rezervă, alte mii sunt obligați să-și dea demisia.

In ultimul timp, „bilanțul roșu" din Spania poate fi rezumat de următoarele cifre: 100 de biserici distruse, 233 morți, 12.000 de exilați.

❖

Internaționala fiind considerată ca prea moderată, va fi înlocuită prin imnul regimentului No. 17 din Béziers, care s'a revoltat înainte de războiu, cu prilejul unei greve agricole. Acest imn a fost cântat la o recentă întrunire dela velodromul de iarnă, unde d. Léon Blum a luat cuvântul.

❖❖

FRONT NATIONAL - ELVETIA. — *Sir Samuel Hoare, vice-mare-maestru al Marei Loji engleze este jidan. El s'a arătat mare adversar al lui Mussolini și — împreună cu alt jidan, Sir John Simon — un promotor al sancțiunilor contra Italienilor.*

I. Ang.

ASALTUL SĂRINDĂRENILOR

Ceasul pe care-l trăim — ceas de amară umilire — ne-a dus la realizarea unui vechi și fanatic postulat evreesc: iudaizarea presei. Oamenii aceștia, întotdeauna excroci și lași, au știut totuși că, pentru biruința lor, mai mult decât o armată pe care de altfel nu o aveau, le va folosi presa. Au știut că printr'o simpatie publică acordată omului politic vor face din el un prieten cu totul devotat, iar printr'o tăcere binefăcătoare în jurul faptelor lui de cele mai multe ori reprobabile, îl vor putea stăpâni și întrebuința ca unealtă în afacerile și scopurile lor.

Numai așa se explică de ce, într'un timp atât de scurt și într'o țară atât de târziu deprinsă cu abecedarul, unde deci hârtia tipărită ar trebui să fie supraveghiată cu cea mai mare strictețe, s'a desvoltat în proporție atât de dezastroasă o presă dușmănoasă neamului.

Omul politic și-a trădat neamul pentru interesele lui și puțin i-a păsat de consecințele actului săvârșit. Astăzi temeiurile existenții noastre sunt atacate cu furie disperată și în locul lor, se țipă îngrozitor prin toate surlele Sărindarului un cuvânt miraculos care face mai mult decât țara, decât morții și sângele ei, decât altarele și fiii ei, mai mult decât tronul și toată istoria, cuvânt care se chiamă „democrație".

Este, să recunoaștem, un început îngrijorător, și o spunem, conștienți că în cazul unei înfrângeri definitive, toate virtuțile și biruințele noastre de până aci nu vor mai putea să însemneze nimic. Ticăloasa nepăsare a conducătorilor de totdeauna, a lăsat acțiunea de îndrumare a unui popor nelămurit în vrerile lui, pe seama unor aventurieri fără cer și fără patrie.

Vă sânt cunoscuți toți, deopotrivă, din atâtea demascări, făcute până acum: bravi absolvenți ai claselor primare, galițieni de origină, veniți cu zulufi și caftan la noi să cerșească un gologan în schimbul mosorelului de ață putredă, de unde s'au ridicat apoi, prin cele mai scandaloase înșelăciuni, la catedra de educare a poporului român. Toate scursurile, toți vagabonzii, lepra celor mai îndepărtate ținuturi, formează, astăzi, categoria marilor animatori de opinii și cenzorii vieții noastre publice. Instalați în conforturi princiare, cu șezutul înfundat în mătăsuri scumpe, ordonă bandelor mercenare să ne scuipe și să ne lovească în ceeace avem mai scump.

Chemarea la Academie a lui A. C. Cuza, omul care rămâne în istoria vieții noastre contemporane cel mai luminos stâlp de înțelepciune și patriotism, este pentru ei justificarea unor monstruoase atacuri împotriva înaltului for, pentru că și-a îngăduit această alegere care nu intră în asentimentul lor.

Vedeți, Academia Română trebuia să ceară în prealabil încuviințarea Sărindarului ori, știindu-i dinainte preferințele, nici să nu fi luat în discuție numele marelui dascăl. Octavian Goga, poetul pătimirii noastre pe care-l învață elevii în școală și ale cărui cântece i-au dus la biruința cea mare, e pentru ei șeful bandelor „gogo-cuziste", element primejdios democrației împotriva căruia propovăduesc linșajul. Mă gândesc la situația profesorului care trebue să vorbească dela catedră despre opera acestui genial poet, așa cum prevede programa analitică, și la jena în care l-ar pune un elev care, cu îndreptățire, l-ar întreba de ce să-și bată capul cu opera unui bandit pe care l-a văzut înfierat pe toate zidurile de afișele sărindarului.

Și iată că nu e destul. A venit și rândul d-lui Stelian Popescu. Omul acesta care a isbutit — însfârșit— nu știu prin ce miracole, să ofere zilnic o hrană spirituală românului și care răsbună toată neputința, toată nepriceperea, tot impasul și toată firea de cedare și renunțare care ne-a fost atât de proprie, omul acesta trebue să-și dea și el socoteala în fața sinedriului. Nu ne înscriem în apărarea sa, fiindcă nu se simte nevoe de așa ceva; folosim numai prilejul ca să-i mărturisim admirația și atașamentul nostru.

Știm cu toții că după boemia, după mizeria unei culturi pe care societatea noastră tâmpă a disprețuit-o întotdeauna, a venit fapta mântuitoare a acestui mare român, prin care se înfățișează splendida întruchipare a „Universului", atât ca forță morală cât și materială. Prin el are și slova românească un adăpost de granit și un comandament pe care l-am numi generalismul presei românești Prin silințele de fiece zi, prin contactul statornic cu inima neamului, d. Stelian Popescu a câștigat nesusținut de nimeni, scaunul cel mai de onoare într'un domeniu învadat numai de străini. „Universul", ziar întru totul occidental, pus în slujba intereselor naționale, a făcut pentru poporul nostru cât o universitate, ba multora le-a folosit chiar și ca abecedar. Pentru un român gelos de prestigiul numelui său, ziarul acesta constitue una din marile lui satisfacții. Dar peste această minunată operă, d. Stelian Popescu a fost prezent oriunde s'a simțit nevoia unei fapte de zidire românească, dându-și obolul și sprijinul său, care întotdeauna a asigurat triumful atâtor începuturi, uneori cu totul timide. Cred că în afară de D-sa, nu s'a văzut un alt mare înfăptuitor numai cu mijloace personale și într'o epocă de atâta egoism și desfrâu.

Desigur, omul acesta a fost prea îndrăzneț prin devotamentul pus în slujba alor săi, pentru ca Israel să-l poată ierta. Opera sa de luminare și construcție este cu adevărat operă primejdioasă pentru dușmani, de aceea hotărîrea lor de a o dărâma. Și astfel, de câteva săptămâni, curge pe jghiaburi spre toate marginile țării veninul sărindarului și agitația formidabilă împotriva d-lui Stelian Popescu, doar, doar, s'o găsi cineva să-l culce la pământ. Fiindcă se vede bine din ura bestială cu care e atacat, că nu se urmărește decât acest lucru. De unde dreptul de a batjocori pe oricine vor, de unde libertatea de a răstigni sub văzul nostru pe unul dintre cei mai buni români? — asta n'ar putea-o lămuri decât oamenii politici cari tolerează rușinea. Scandalul a depășit orice măsură, și ori cât de slabi am fi cu îngăduințele noastre, toleranța ne-ar face complici vrăjmașului, care nu lovește atât în directorul „Universului" cât în ființa morală a acestei țări.

D. Stelian Popescu este conducătorul „Ligii Antirevizioniste" pe care d-sa a inițiat-o, a organizat-o și o animă. Prin postul acesta de onoare, d-sa e angajat atât înlăuntru cât și în afară, într'o acțiune care reprezintă politica oficială a țării.

Ceeace d. Titulescu face pe cale diplomatică, d-sa face pe cale de propagandă în aplauzele întregii românimi și ale aliaților noștri. Deschideți foile infecte ale sărindarului și căutați cum este înfățișat acolo acest neobosit susținător al drepturilor noastre și veți înțelege că, peste motivele lor personale, se execută un plan scelerat spre folosul maghiarilor și al comuniștilor. Cum o să mai aibă credit peste hotare lupta noastră antirevizionistă, când susținătorul ei este prezentat de o presă care afirmă zgomotos că tălmăcește sentimentele țării, în chipul cel mai odios? Aici stă primejdia campaniei dusă împotriva d-lui Stelian Popescu și pentru aceasta nu găsim suficiente cuvinte de înfierare a celor ce o tolerează.

Stai năuc și nu mai pricepi sensul imensei slăbiciuni. Va fi sfârșitul luptei acesteia cu înfrângerea d-lui Stelian Popescu și incendierea „Universului", ori, însfârșit, românismul, trezit din boală și somn, va sări să-și apere obrazul de palmele ce le primeste ?

Lupta trebue privită în adâncime și în toată semnificația ei înfiorătoare, ca să putem înțelege că pe urmă va veni rândul altuia și al altuia, până când, însfârșit, loviturile se vor îndrepta spre capul statului, ținta finală a luptei de exterminare.

N'avem sub ochi exemplul Rusiei și al Spaniei ?

Pan. M. Vizirescu

Ințelegerea balcanică și Mica Ințelegere

Dacă vrem pacea, să ne pregătim de război.

(N. Titulescu)

Mesdames, messieurs...

România, Cehoslovacia, Jugoslavia, Grecia, Turcia...

Voilà...

NESIGURANȚE FILOSOFICE

Inteligenţa momentului contemporan se cutremură de groaza universală de absolut; nimic nu se poate determina ontologic în afară de marele sistem al totalităţii cosmice. Pe toate dimensiunile lumii, se simte fuga sălbatecă spre relativ. Nu există ceasornic imens, acelaşi pentru toate universurile; fiecare lume se determină intr'un sistem de strânse legături cu celelalte lumi. Chiar şi in universul ideologiei politice, apasă aceiaşi boltă de relativism. Popoarele nu mai sunt definite algebric, ca realităţi somative de indivizi, ci sunt privite ca structuri totalitare organice; deasemenea indivizii, ei nu mai sunt priviţi in sistemul strâmpt al fiinţilor individuale, ci numai in cadrul larg al realizării naţionale. E un fel nou de-a inţelege lucrurile, şi poate un fel mult mai potrivit; nu ne ferim totuşi să spunem că aci se intâlnesc multe rezerve şi multe nesiguranţe. Cazul profesorului nostru C. Rădulescu-Motru, ni se pare cel mai interesant; incercând, in noua problematică a veacului, să ne desfăşoare marginile unui catehism de spiritualitate nouă, domnia-sa a strâns, intr'un volum recent apărut, o serie de studii asupra orientării momentului european şi asupra orientării româneşti. Volumul e intitulat: *Românismul*. Ne propunem o atentă tăietură in sufletul acestei cărţi.

Domnul Rădulescu-Motru pleacă de la desfăşurarea largă a mersului istoric contemporan. Veacul trecut — observă domnia-sa, a fost veacul metafizicei materialiste. Nimic nu era preţuit decât in marele univers al materiei. Popoarele nu mai erau definite prin puterile lor sufleteşti; singurul criteriu de valorificare era puterea capitalului; se măcinase toate altarele de credinţă in menirea lor istorică. Nu mai existau deosebiri după destin, ci numai după bogăţii; a fost un veac negru de inchinare lui Mammon. Legăturile naţionale erau aproape sfărmate; frecările şi eforturile erau mai mult pe plan individual. De aci, ameţitoarele ficţiuni juridice care duceau veacurile spre haos. Era secolul liberalismului individualist, secolul formelor uscate. Realitatea era sălbatec gonită. Naţionalismul era numai de esenţă geografică; naţionalism orizontal. Nimeni nu intrezărea abisurile etnice care arătau drumurile popoarelor spre soare; toate încercările se istoveau in ambiţia de-a cuceri un loc in larga configuraţie de legalitate internaţională. Dar orizontul veacului nostru se arată ceva mai alb; secolul al 19-lea a fost un secol de crâncenă mizerie. Vremea noastră a evadat brav din mizeria trecutului. Nu s'a strâns încă sub un cer de rotunjită spiritualitate, dar şi-a desprins margini destul de clare. Metafizica materialismului a intrat in moarte; ea n'a fost decât un scurt episod in istoria culturii europene. Astăzi se alege un nou sens in viaţă. Viaţa popoarelor este din nou preţuită după insuşirile sufleteşti cu care ele au venit pe lume. Fiecare popor are dela natură rolul său in istorie, şi popoarele cu credinţa tare in destinul lor istoric, au simţul de organizare şi de eroism moral. Momentul nostru e o revenire la puterea sufletească in mersul popoarelor prin lume. Popoarele cu caracter şi cu mari energii interioare, vor fi popoarele viitorului. Deaceia efortul sbuciumului nostru istoric se termină in cucerirea invierii sufleteşti. In locul capitalului material, omenirea veacului nostru plesneşte de setea capitalului moral.

Sunt încercări mărețe pe culmile văzduhului. Naţiunile mari au ieşit din zona ingustă de constituire geografică; acolo era o poziţie neclară in care numai inconştientul şi iniţiativa jucau rolul principal. Acum s'a intors lumea. Naţiunile au intrat in cerul creaţiei conştiente şi originale; infăptuirile subteranelor naţionale au inceput o formidabilă dilatare. Secolul al 19-lea a fost secolul legitimării popoarelor ca suveranităţi naţionale, iar secolul al 20-lea, este secolul selecţionării popoarelor in lupta lor pentru eternitatea istorică. Se intrezăreşte eternitatea unei noi ordini spirituale; greutatea ei se aşează peste dărâmăturile celei vechi. Basmul puterii individuale s'a destrămat iremediabil; puterea individului nu se mai măsoară după celace normele ideale ii consacră ca drept al lui, ci numai după celace el a primit prin ereditate dela societatea in care s'a născut. Viitorul vieţii sociale stă deasupra drepturilor juridice ale indivizilor. Puterea formidabilă in zguduirile sociale o are legea eredităţii, şi ajungând să ţină seamă de asta, europeanul contemporan, poate să inţeleagă realitatea popoarelor ca totalităţi.

Aptitudinile individului sunt determinate de legile eredităţii sociale; ele infăptuesc o vocaţie socială şi nicidecum o avere individuală; despărţite de destinul popoarelor, ele sunt fără sens. Noi mergem deci, spre mai mult realism social şi spre inţelegerea totalităţii pe alt plan de existenţă decât cel individual. Perspectiva acestei ordini totalitare este crudă cu perspectiva veacului trecut: aci nu incape nici parlamentarismul bolnav şi nici coptura juridică. Politica unui popor, sub noul cer spiritual, se face după realităţile istorice ascunse in popor, şi nu după realităţile pe care legiuitorul ar dori să le aibă. „Politica ordinei ereditare este realizarea conştiinţei de sine, cu curaj şi fără nici o iluzie. Realizează aceia ce stă in puterile tale, iar nu aceia ce stă in iluziile tale". Nimic nu se creiază in virtutea normei, ci totul se desfăşoară din ceiace este; viitorul este continuarea trecutului. Noul fel de-a privi lucrurile, a pus la inţelesul orientărilor politice, intuiţia totalităţii organice. In acest aer de nouă configuraţie spirituală, sensul vechiului naţionalism s'a dărimat. Popoarele Europei au inceput pe drumurile menirii lor; in veacul nostru impresionează cutremurul unei mari reveniri la adâncurile firii. In zguduirea actuală europeană, poziţia României e aproape catastrofală. Noi am trăit până acum din aerul sec al imitaţiei şi al conformismului. Tot naţionalismul nostru de până aci, a fost numai pentru marea legalitate din concertul european. Noi am vrut să fim pe placul Europei; acum Europa trăeşte sub alt soare, şi ea ne desleagă de tristul nostru angajament; ea ne vrea ceeace noi suntem, pe brazdele noastre proprii şi cu destinul nostru propriu. Iluziile ne-au costat prea scump, şi noi am rătăcit prea mult prin pădurile lor; acolo am pierdut noi sensul totalităţii noastre ca popor. Deaceia asupra noastră apasă o decepţie mai grea decât toate greutăţile lumii. Ne-am târât intr'un inceput de secol prea bogat in tendinţe haotice: suferim de-o groaznică mizerie morală. Noi trebue să mergem acum spre o formă reală de viaţă, spre un naţionalism de adâncime, spre românism.

Fiecare naţiune işi are istoria sa locală şi destinul său interior; o istorie universală nu există pentru naţiuni. Fiecare aduce la lumină ceiace stă in firea sa ca energie şi ca valoare. Lumea de astăzi merge spre dictatorial şi etatism. Dar astea nu sunt decât forme de provizorat şi nici decum forme definitive.

Naţionalismul nou — românismul — nu este încă realizat; el zvâcneşte incă numai in cosmosul său larvar, şi va veni odată indiferent de vrerea noastră.

Românismul nu zboară după idealul văzduhului umanitarist; el este ceva adânc inplântat in rodul pământului. Românismul nu este nici xenofobism şi nici demagogie naţională; românismul este o realitate adecvată fondului nostru istoric; el este o stâncă de veacuri modelată după măsura eternităţii istorice, şi nu după scânteia actualităţii. Logica istoriei noastre este logica unei tragedii. O logică simplă, aceia a eroului din tragediile antice, singur in contra tuturor. Românismul trebue să se bazeze numai pe legile sale interioare; el nu este fascism, nici hitlerism, ci este pur şi simplu, românism. O formă culturală şi-o atitudine ideologică nu se poate niciodată importa. Românismul este o formă de inaltă creaţie: in miezul lui nu există primitivism şi ură. Totuşi, opera sa constructivă este aşezarea fiinţii românului in centrul vieţii politice şi economice a statului său.

Aci am fi conduşi să spunem, că lucrurile se aşează încurcat. Primatul hotărit al etnicului ascunde oarecum rodul urii faţă de minorităţi; chiar dacă printr'o largă dialectică am scăpa teoretic de toată dificultatea, totuşi **pe planul realizării politice** este deadreptul o mare imposibilitate. Ura nu-i ceva convenţional care se poate integra sau care se poate elimina dintr'o ideologie; ura e o stare prinsă primordial de străfundurile firii omeneşti, şi ea va exista mai mult; românismul e o intreagă desfăşurare spirituală; şi el nu poate merge pe acelaşi drum de lumini cu ortodoxismul. Românismul şi ortodoxismul — spune domnul Rădulescu-Motru — nu pot fi contopite fără să se păgubească reciproc, fiindcă natura spiritualităţii unuia este cu totul diferită de a celuilalt. Fuziunea lor nu poate fi decât, dacă sau unul sau altul işi trădează chemarea. Ortodoxismul trebue să rămâie acolo sus unde este; el este tradiţie pură. Românismul trebue să meargă inainte, el este progres, creaţie. Deci, nepotrivire de realitate şi de sens. Nu ştiu dece, dar eu văd aci, nu o lipsă de inţelegere a lucrurilor, ci mai degrabă, o incercare de falsificare a lor. Dacă noi am vrea cu adevărat să prindem realităţile noastre de veacuri şi să vedem clar in spărturile istoriei noastre, atunci n'am putea merge decât in ortodoxie.

Ortodoxia este puterea veşnică de legătură cu transcendentul; ea a fost dela prima noastră intâlnire cu lumina, focul răsuflării noastre ca popor. Trecutul nostru nu poate fi rupt decât din ortodoxie şi chiar fiinţa noastră etnică nu se poate desprinde decât tot din ortodoxie. Istoria noastră e un drum de jar in ortodoxia noastră, şi tot creerul tradiţiei noastre e în ortodoxie.

Numai faptul că ortodoxia ne leagă cu văzduhurile cerului şi românismul numai cu negrul pământului, e un motiv prea slab ca să nu meargă împreună. Omul nu-i numai trup; el este şi suflet; şi ortodoxia nu admite dualismul ontologic în omul primordial. Catolicismul spune că supranaturalul este ceva in afară de natural; ortodoxismul spune altfel: el spune că amândouă sunt realităţi de început. Altfel am acuza pe Dumnezeu de creaturi muritoare şi păcătoase. Ortodoxia e ceva dat prin firea lucrurilor, ceva trăibil şi nu ceva accidental şi numai supra temporal şi transcendent. Deaceeia in sânul ortodoxiei, naţionalismul se realizează perfect. Nici nu mi-aşi inchipui un românism fără ortodoxie. Dar atunci, dacă românismul exclude definitiv ortodoxia, este el condamnat să se destrame de orice religie? Nu, răspunde domnul profesor Rădulescu-Motru. Românismul işi va dura o religie după structura lui istorică, şi aci a căzut in sinistra diformare religioasă a lui Rosenberg. Spărtura in fiinţa noastră istorică, şi ruperea de trecutul nostru ar fi atunci atât de zguduitoare, încât am simţi fiorul celei mai arzătoare năruiri. Nu ştiu dece, dar in erele geologice, ichtiozaurii fugeau de soare! Mai departe, domnul Rădulescu-Motru vede realizarea românismului numai prin clasa ţărănească; acolo se găsesc incă mistericasele puteri naţionale! Rămânem numai pe lângă ideologie: accesoriile intâmplătoare de realizare nu ne interesează deocmadată. Vedem insă in desfăşurarea lucrării prea mari puteri de diformare. Ilustrul fizician Heisenberg, incercând să măsoare viteza unui electron, a căzut intr'o nesiguranţă inspăimântătoare. Proectând asupra electronului un nou câmp de raze pentru a-l face vizibil, mişcarea lui a fost total diformată. Acelaşi destin l-a urmat şi gândirea domnului Rădulescu-Motru. Aşezată pe alt câmp decât cel logic şi real, a fost lovită de grave diformări. De aci, câteva nesiguranţe filosofice.

Axente Sever Popovici

A apărut No. 6 din „Gândirea" pe luna Iunie 1936 cu următorul bogat sumar:

DESPRE EROISM

Nichifor Crainic: **Omul eroic**; V. Voiculescu: **Poesii**; D. Caracostea: **Arta cuvântului la Eminescu**; Vintilă Horia: **Don Quijotte Redivivus**; Valentin Al. Georgescu: **Lauda Domnului**; Elena Arbore: **Flori pentru Iisus**; Grigore Popa: **Atoli**; Gh. Tules: **Biserica**; Pan M. Vizirescu: **Alt soi**; Aurel Marin: **Pluton carpatin**; Jubran Khalil Jubran: **Convorbiri intre spirite (trad. de Emil Muracade)**; Aurel Chirescu: **Trup sfânt**; Niţă Mihai: **Spiritul haiducilor**; Septimiu Bucur: **Pascal văzut de J. Chevalier**; Emil Muracade: **Jubran Khalil Jubran**; N. Facon: **Câteva insemnări asupra Neoscolasticei italiene**; Ovidiu Papadima: **O foarte bogată cronică literară**; G. Breazul: **România la I-iul Congres internaţional de educaţie muzicală**; Cronica Plastică: **Aurel D. Broşteanu: Micaela Eleutheriade**; Nichifor Crainic: **Leon Donici. — Al. Lascarov-Moldovanu**; Ovidiu Papadima: **Damian Stănoiu**; Desene in interior **de Damian şi St. Dimitrescu**.

Cereţi la toate chioşcurile şi depozitarii noştri din ţară

Vieţile de basm şi de aur ale bandiţilor din Strada Sărindar

O broşură elegantă de 40 pagini in culori şi cu clişee 5 LEI

De când „Universul" nu mai e cuminte

Intre Sfarmă Piatră şi Universul s'a betonat o organică osmoză românească. Până nu demult, Universul era un ziar foarte cuminte. Un fel de unchiaş sfătos, care-şi măsura cu multă prudenţă atitudinile. Era un ziar aşezat, care nu vrea să supere pe nimeni. Se menţinea intr'un echilibru aproape perfect; de dragul căruia sacrifica multe din realităţile româneşti actuale, care se cereau afirmate cu energie. Această cuminţenie era insă onestă. Căci dacă atitudinea Universului n'a fost indeajuns de energică, aşa cum am fi vrut-o noi, in schimb nici una din problemele vitale ale neamului n'a fost trădată. Ci dimpotrivă, aici s'au dezbătut şi s'au rotunjit, cu adâncă inţelegere, cu neistovită stăruinţă şi cu vastă documentare, realităţile naţionale fundamentale. Este de ajuns să amintim de acţiunea antirevizionistă, care-i singura rezistenţă românească organizată impotriva formidabilei nevroze revizioniste maghiare. Gândiţi-vă apoi că Universul a inţeles să se pună in slujba instituţiilor de temelie ale neamului. A apărat coroana când a fost nevoe, a exaltat permanent rostul şcoalei şi a deschis bisericii o pagină săptămânală, pe care am dori-o mai dârz, mai răvăşitor scrisă. A răscolit fiinţa neamului, limpezindu-i rosturile. Aici trebue căutat prestigiul naţional unic al ziarului Universul. Se oglindeşte ţara in paginile lui ca in cleştarul unui val domol, dar neinfrânt. Destinul românesc se recunoaşte in frământarea paginilor lui. Destinul acela ultragiat, schilodit de scribii demenţei roşii.

A fost o vreme când cuminţenia Universului ne-a revoltat. Ne simţeam loviţi in creştet şi n'avea cine să ne apere. Universul nu vrea să intre in vâltoare; se menţinea la un nivel prea aristocrat, poziţie cari convenea de minune samsarilor intereselor naţionale. Sângerau in carnea noastră răni adânci, iar Universul se mulţumea să ni-le panseze, cu foarte multă prudenţă, dar lăsa pe călăi in apele lor. Iată insă că de câteva săptămâni Universul s'a „dezechilibrat".

S'a dat cu noi, cu zvânturaţii aceştia dela Sfarmă-Piatră. Căci pe drumurile bătute de Universul cu paşi cuminţi, Sfarmă Piatră, năzdrăvan cum e, răstoarnă in dreapta şi 'n stânga, ca 'n lumea lui de basm. E un aprig flăcău, care şi-a proptit voinicia pe toate plaiurile ţării, ca să urnească destinul autentic al neamului din loc. Incordările lui sunt vijelioase şi nestăpânite. Eu un huligan pur sânge, care nu iartă şi care dă cu sete. Urlă mişeii pe unde trece el.

Pe aceste poziţii am stat până decurând faţă de Universul. Dar astăzi, poziţiile ne sunt comune, identice.

Când a inceput polemica intre Universul şi presa din Sărindar, ne-am bucurat ca de-un dar de mult aşteptat. Nu ne aşteptam să surprindem inedite la actioul musafirilor noştri cu perciuni; le cunoaştem atât de bine, dar ştiam sigur că Universul va ieşi din cuminţenie, că va fi impins inspre noi, inspre huliganism, se va infige adică mai adânc in rosturile noastre şi va da mai bărbăteşte in samsarii lor, ceeace s'a şi intâmplat. Astăzi ritmul vieţii noastre naţionale pulsează viu in paginile Universului. Căci dacă ieri rezervele făcute de acest organ naţional te obliga la atitudini similare, acum lupta e larg deschisă şi au inceput să ardă focurile pe culmi.

Ne folosim de acest prilej ca să ne achităm de-o obligaţie faţă de cetitorii noştri. Când am vorbit de „sărbătorirea lui Sfarmă Piatră", am făgăduit că vom spune altădată dece scrisul veneticilor — in deosebi Cuvântul Liber *— nu este citit şi deci nu are un tiraj ridicat. Iată un prilej frumos de a ne achita de această datorie. Mai ales că acum e lesne de priceput acest lucru. Gândiţi-vă că atât Universul cât şi celelalte publicaţii româneşti, prin structură şi ideal, nu mai prin firmă, sunt infipte adânc in inima realităţilor noastre naţionale. Există in ansamblul acestor publicaţii o nezdruncinată comuniune istorică, o comuniune in care morţii poruncesc de sub morminte, viii ascultă cu nebunie gândul lor şi-l vor faptă tare in viitor. Comuniunea aceasta s'a dovedit intodeauna a fi fost climatul marilor bravuri. S'a dovedit a fi fost climat de soare neumbrit in care-au fecundat entuziasmele şi s'au rotunjit intotdeauna destinele neamurilor.*

Integraţi acestei comuniuni, aplecaţi sub semnul ei zodiar, cu organică participare, românii au găsit-o permanent exprimată in presa naţională de care vorbeam, sorbind-o, pentrucă se recunoşteau din plin in frământarea ei. Iată dece presa care se poate incadra in chenarul acesta comunitar, tradiţional, mai precis, merge românului la inimă.

Presa bugetară insă, presa care stă 'n slujba intereselor streine, nu numai că nu se poate integra acestei comuniuni, dar luptă deadreptul impotriva ei şi impotriva celor ce-o compun. Astfel, toate ziarele jidovite şi jidoveşti din ţara aceasta dau câineşte in temelia Tronului, in temelia Bisericii şi 'n destinul neamului. Se plasează ca atare pe un plan organic ostil comunităţii naţionale. E deci prea firesc şi explicabil ca din Cuvântul Liber *să se vândă 100 de exemplare şi din* Sfarmă Piatră *20.000, iar* Dimineaţa *şi* Adevărul *să se ardă pe toate pieţile publice din ţară, in timp ce Universul se epuizează la o oră după apariţie. Nu intuiţi in această spontană zvâcnire publică o vânjoasă posibilitate revoluţionară? Pentru noi această indignare publică are un sens adânc simbolic. Dacă aceste demente secături, pe care d. Ion Mihalache le-a luat sub tutela cămăşii sale, ar incerca astăzi să realizeze efectiv oloagele idealuri in slujba cărora — de dragul rublelor — stau cu atâta idioţie, mâine ar pe spinarea lor revolta românească in fulger inspicat. Faceţi-ne mai curând acest serviciu, d-lor comunişti. (Această rugăminte o adresăm cu toată stăruinţa şi lui Ion Topoloveanul).*

Au inceput deci să se imprăştie negurile; de când Universul a intrat in vâltoare. Ii stă atât de bine, de când la prestigiul naţional de care vorbeam, şi-a adăogat bărbăţia aceasta din care Sfarmă Piatră şi-a făcut o mândrie. Au intrat beneficii in panică şi s'a inviorat ţara.

Incheem aceste rânduri cu un umil omagiu depus la temelia marelui ziar, care este astăzi axa conştiinţei româneşti.

Niţă Mihai

Marele Orient Lusitanian Unit

Evenimentele istorice anterioare dictaturii profesorului Oliveira Salazar au dovedit, in intregime, contribuţia masoneriei la tentativa de anarhizare a Portugaliei. Rolul criminal al Marelui Orient Lusitanian s'a conturat pretutindeni, in asasinarea Regelui Carlos, in mişcările revoluţionare ce au sdruncinat Portugalia până la executarea preşedintelui Sidonio Paës.

Francmasoneria portugheză nu se deosebia de celelalte surori ale ei din lume. Fizionomia ei ni-o prezintă doctorul Abel de Andrade, profesor la Universitatea din Lisabona.

Doctorul Abel de Andrade a fost raportorul legii pentru desfiinţarea masoneriei portugheze.

El arată că Marele Orient Lusitanian milita pentru inlocuirea civilizaţiei creştine prin civilizaţia masonică, bazată pe raţionalismul ateu al materialiştilor şi pe filosofia umanitaristă a raţiunii, ce-şi are originea in Cabala iudaică.

Ca toate masoneriile din lume, cea portugheză tindea la dominaţiunea Statului.

Intr'adevăr, congresul masonic din 1913 hotări, intre altele:

— că influenţa masoneriei trebuie să se resimtă in toate ramurile de activitate ae Statului;

— că miniştrii trebuie să-şi aleagă secretarii dintre membrii Lojilor;

— că oculta trebuie consultată in toate reformele pe care Statul avea să le realizeze, etc.

Masoneria portugheză luase o desvoltare extrem de periculoasă. Articolul 7 al Constituţiei M:. O:. Lusitanian spunea:

„Scopurile masoneriei fiind universale, masonii din toate ţările formează o singură familie, tratându-se intre ei ca fraţii, fără nici o deosebire de rasă, naţionalitate, clasă sau vârstă".

In timp ce articolul 207 din regulamentul general din 1907 declara:

„Promisiunea de fidelitate a M:. O:. Lusitanian Unit, suprem Consiliu al masoneriei portugheze şi loiala indeplinire a tot ce priveşte activitatea masonică internaţională constitue, fără să fie nevoe de o declaraţie explicativă, primul dintre toate angajamentele contractate in toate gradele ierarhiei masonice".

Exista deci o incompatibilitate intre noul Stat portughez creştin şi corporatist fondat de Salazar şi societăţile secrete portugheze. Duşmănia n'a continuat să fie ascunsă, căci Marele Maestru al marei Diete din 1931 a lansat un mesagiu, din care reproducem:

„Concepţia Statului corporativ expusă in acest discurs (un discurs al lui Salazar, N. R.) este cea mai intunecoasă din toate câte stau la baza celorlalte State dictatoriale".

Sau:

„Este necesar să recucerim, prin efortul şi spiritul masonic, libertatea care ne-a fost răpită revenindu-se la epoca medievală".

Noul Stat portughez era numit, in acelaş mesagiu: „Stat absolut, dominator şi despotic, reeditare a Statelor imperialiste şi theocratice din Evul Mediu".

Acesta era semnalul luptei masonice impotriva operei de redresare incepută de profesorul Salazar din Coimbra. Profesorul Abel se ocupa in continuare de structura masoneriei. Secretul Lojilor portugheze era ţinut cu aceeaşi sfinţenie ca in toate celelalte ateliere din lume.

Iată ce spune in această privinţă Constituţia Ordinului:

„Art. 21: Lojilor le este absolut interzis de a se deda, in scris sau verbal, la o manifestare oarecare in lumea profană fără autorizaţia M. Maestru al Ordinului".

„Art. 28: Membrii Federaţiunii au obligaţia de a păstra secretul inviolabil al Ordinului, ca şi toate secretele ce le-au fost incredinţate".

Iar mesagiul adresat Dietei din 1931 aminteşte că:

„Disciplina noastră constă in uniunea strânsă a tuturor fraţilor, in respectul cel mai desăvârşit de la frate la frate, intr'o orientare comună (şi insist in special asupra acestui aspect al disciplinei masonice), in veneraţia conştientă a corpurilor superioare, in satisfacţia ce rezultă din indeplinirea indatoririlor masonice şi in riguroasa păstrare a tăcerii masonice".

In fine, după ceremonialul din „Casa das Reflexioes", ucenicul mason era pus să-şi ia următorul angajament, inainte de iniţiere:

„Subsemnatul promit, in mod spontan şi fără nici o constrângere, pe onoarea mea, să păstrez tăcerea cu privire la tot ce voiu vedea şi auzi atunci când voiu fi condus in acel loc şi să nu spun nimic din ce voiu auzi sau vedea in urmă, chiar dacă nu voiu fi admis in Ordinul masonic". (Ritual do Grau di Aprendiz — 1910).

Trădarea masoneriei era şi aici pedepsită:

„Trădarea nu trebuie să rămână nepedepsită; răzbunarea devine un act de virtute in clipa in care a fost ordonată de către o putere legitimă; conştiinţa unui mason este inflexibilă şi Marele Arhitect al Universului este singurul ei judecător". (Fernando de Sonza: „A Maçonaria").

Concluziile la care a ajuns doctorul Abel de Andrade, raportorul legii din 1935, pot fi rezumate in următoarele puncte:

1. Masoneria portugheză, prin M:. O:. Lusitanian Unit, este o asociaţie politică şi ea ar deveni revoluţionară oricând circumstanţele i-ar permite-o.

2. Masoneria portugheză a declarat un răsboiu implacabil revoluţiei naţionale.

3. In exerciţiul activităţii sale impotriva noului Stat, ea a publicat decrete şi circulări având de scop organizarea forţelor masonice şi pătrunderea principiilor din Loji in serviciile publice.

4. Propaganda masoneriei contra noului Stat a ajuns la un punct culminant prin singurul fapt al păstrării secretului masonic şi al preceptelor ei anunţate in toate intrunirile.

In urma raportului doctorului Abel de Andrade, cei 67 deputaţi ai camerei corporative portugheze au votat, in unanimitate, in Aprilie 1935, proectul de lege contra tuturor asociaţiilor secrete, prezentat de deputatul José Cabral. Noua lege prevede nu numai pierderea drepturilor politice şi suspendarea imediată din serviciu — pentru funcţionarii Statului — dar ea permite aplicarea de amenzi cuprinse intre 3 şi 6000 dolari pentru oricine va face parte din vreo organizaţie secretă. Bunurile Lojilor au fost vândute la licitaţie, in folosul operelor de binefacere.

Prin desfiinţarea masoneriei, marile realizări ale dictatorului Salazar au intrat in faza definitivă.

Astăzi Portugalia are un regim stabil, şi se află intr'o stare de prosperitate ca nicio altă ţară din Europa.

Din 1932 Salazar dă singurele bugete excedentare din lume!

Ion Angelescu

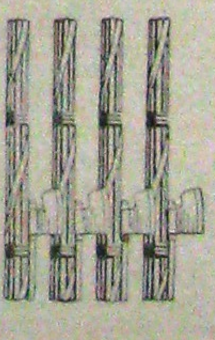

Ideia națională și țărănimea

Se vede bine că după chefurile și orgiile democratice, e greu să mai speri la o conștiință a masselor populare. Ele s'au năucit de atâta sângeroasă agitație, la care trebue adăogată și lipsa absolută a unei educații politice, în momentul hotăritor când le-a surprins invazia cetelor de aventurieri. Astăzi, după atâta batjocură, țărănimea noastră este în câmpul politic la fel cu ciuta rătăcită, care adulmecă zările și nu știe încotro s'o ia. Sau, ca să fim sinceri, individualicește e gata să se însoțească cu cine dă mai mult. Eu mărturisesc că nu aștept salvarea dela masele noastre rurale. Ba, împotriva celor care susțin că poporul nostru e cu neputință să cadă în brațele comunismului, afirm contrariul. Și nu că l-ar îndemna la aceasta nevoi sociale sau anumite interese materiale,— fiindcă de bine de rău, satele au mai câștigat câte ceva, — nici structura sufletească, într'adevăr profund creștină și românească, ci ușurința cu care se lasă atrase în aventură de toți agitatorii străini de sângele nostru. Când i se pune țăranului român întrebarea cu cine preferă să meargă și se găsește măcar unul care să primească robia lui Israel, înțelegeți că numai cazul acesta și e destul de dureros pentrucă există. Cu atât mai mult avem motive de îngrijorare, cu cât cazurile sânt ceva mai numeroase și unele chiar de gravă îndârjire. Dar am fi nedrepți dacă din aceasta am face o vină unor oameni care nu cunosc abecedarul și le cerem să facă sociologie și politică de stat. In faza actuală sânt numai buni pentru a-și face mendrele cu ei toți excrocii, să-i folosească la jugul intereselor lor și să-i facă să strige „trăiască Leon Blum", cu toate că habar n'au cine poartă acest nume, ori să-i pună să se taie cu săcurile între ei pentru Brauer și Ana Pauker. Asemenea nelegiuiri s'au săvârșit și se săvârșește sub ochii noștri și eu socot că nu e faptă mai odioasă, decât aceea prin care, abuzându-se de naivitatea și lipsa de informație a unor oameni prea cinstiți, sânt îndemnați să intre în vâltoare.

Naționalismul pentru țăran e o stare permanentă de viață și respirație instinctivă. El trăește din seva morților săi, la umbra crucii și-și orândueşte fapta după virtuțile rasei sale. In cel mai mic gest al țăranului este imprimată credința cu care s'a identificat de veacuri. Aceasta e starea lui naturală. Naționalismul intră, deci, în compoziția sa sufletească în doză covârșitoare, dar el nu știe să și-l apere, fiindcă nu poate crede că cineva, ridicat prin votul său, l-ar sili să renunțe la el. Primul lui simț îl face să aibe încredere în oricine, și-i interzice chiar bănuiala că s'ar putea ca alesul lui să-l lovească în ceeace are mai scump. E cu neputință să-și închipue țăranul că cineva i-ar cere votul ca să-l fericească și pe urmă ar începe să-i dărâme biserica.

In mintea lui nu-și află logică o asemenea faptă, deaceea nici nu admite că altul ar fi capabil s'o facă.

* * *

Nu vi se pare că e un sens tragic în această credulitate, mai ales când bieții oameni sânt lăsați la voia întâmplărilor și la dispoziția demagogului?

Iată dece, mișcarea naționalistă, mai înainte de a solicita puterea, are datoria de a începe opera de educare și luminare a maselor. Dar opera aceasta trebue să însemneze o adevărată școală și timpul ei favorabil nu i-l poate da decât perioada de opoziție.

In marea bătălie ce se poartă, se pune categorica problemă de moarte ori de viață, a neamului nostru. Formele înșelătoare cu stat țărănesc și alte ispite, sânt pulverizate cu un scop minim de bine, dar cu altul imens de aservire a jugului străin, care și-a luat angajamentul să le asigure triumful — vezi „Dimineața", „Adevărul", „Zorile" etc., ziarele unei așa zise democrații — ce-o fi aia, vere Ioane?... precum vezi și declarațiile diverselor Feiga Rabinovici — ultimele Cosânzene ale bădișorului Ionică! Prin accentuarea economicului — calul de bătae al democrației — s'a tins și se tinde la adormirea vieții spirituale, lucru pe care țărănimea nu l-ar putea sesiza, dar care în mod lent, caută a deveni o realitate. Să exemplificăm? Nu. Cerem d-lor sociologi să lămurească pe cale științifică miile de crime și acte josnice care înfioară pământul țării noastre.

Ș'atunci, când vine naționalismul cu program sincer de instărire pe toate căile a țărănimii, dar și cu program de întărire sufletească pe temeiul permanențelor românești, pretindem ca această luptă de salvare să fie bine orientată și susținută. Țărănimea, să recunoaștem, cunoaște fascinația unei cămăși, ceeace însemnează că un contact direct cu inima ei, este puțin împiedicat. De aceea naționalismul trebue să-și asigure mai întâi aderența păturii intelectuale.

Naționalismul cere un sistem complex de judecată, cere cultură și o anumită stare trează, ceeace există din belșug la cărturari. Dar el pretinde apostolat și spirit de jertfă, ceeace iarăși sântem siguri că se poate da, toate acestea fiind necesare pentru a duce lupta de argumentare și premenire sufletească.

Deci, intelectualul trebue făcut necesar mișcării, ca individ și corp, trebue să i se folosească puterile și luminile lui, ca să se ajungă la creerul solidar al neamului. De-aici se poate trece și la cucerirea satelor, adică la brațul solidar, dar și conștient. Când se va lămuri țăranului poziția lui de azi, cu marea primejdie ce-l paște de a i se lua aerul românesc pe care-l respiră, când i se va arăta secretul dragostii ce i-o poartă d-l Honigman cu tot neamul lui și i se va documenta până la cel mai neînsemnat amănunt de către oamenii cu răspundere, lupta ce se duce pentru nimicirea lui, țărănimea noastră va putea deveni o armată fanatică a crezului românesc.

Dar acest lucru nu-l poate oferi mișcarea pusă pe baze electorale, fiindcă popularitatea câștigată după metodele cunoscute, e superficială și gata la orice ocazie să trădeze.

Valurile electorale sânt tot ce poate fi mai iluzoriu, ele mișcându-se fără convingere dela o grupare la alta, după cum arată termometrul politic sau șansele venirii la putere. O mișcare naționalistă, care are la temelia ei figurile de rezistență ale neamului, nu se poate întemeia pe agentul electoral. Serviciile acestuia o nimicesc, târând-o în combinațiile și interesele sale murdare, îi macină prestigiul și face dintr'o idee sfântă o nouă înșelare. Prezența lui e nefastă încă, pentrucă împiedică încadrarea adevăratelor conștiințe, care voind să militeze pentru o Românie nouă, refuză să identifice autorul ei în tipul parvenitului.

Vasăzică, în ceasul acesta de răscruci, când comunismul susținut cu tărie de atâtea formidabile forțe, dă asaltul decisiv, mișcarea naționalistă trebue să se așeze pe temelie de rezistență și cucerire. Să-și încadreze intelectualitata care așteaptă să fie folosită și *prin apostolatul ei* să pătrundă în inima țărănimii. Numai așa va putea fi simțită de către toți Românii primejdia ce ne paște și ideia va pătrunde în adâncime, unde va rămâne pentru de-apururi.

Mișcarea are la conducere cele mai alese minți ale neamului și ar fi un adevărat blestem ca, neglijându-se legile biruinții, — numai pentru acest motiv — să cădem răpuși de dușmani.

Nicolae Ancuța Rădoi

Din Colectura Milionarilor

GHEORGHE STANOIU

au eșit

Lotul cel Mare de

6 MILIOANE

cu Nr. 18.409 s. I

Lei	400.000	cu Nr.	53.640
„	400.000	„ „	40.236
„	200.000	„ „	64.127
„	200.000	„ „	31.228
„	200.000	„ „	65.412
„	200.000	„ „	51.089

100.000	No.	9.256	100.000	No.	41.409
100.000	No.	15.068	100.000	No.	47.778
100.000	No.	16.281	100.000	No.	47.864
100.000	No.	23.137	100.000	No.	50.360
100.000	No.	37.142	100.000	No.	57.950
100.000	No.	37.736	100.000	No.	61.797
100.000	No.	48.424	100.000	No.	227.251
100.000	No.	35.562	100.000	No.	124.679
100.000	No.	59.030	100.000	No.	48.303
100.000	No.	38.838	100.000	No.	49.254
100.000	No.	6.909	100.000	No.	27.285
100.000	No.	9.651	100.000	No.	38.838
100.000	No.	18.0.7	100.000	No.	39.424
100.000	No.	24.496	100.000	No.	45.882

Fericiții câștigători ai celor 6 Milioane sunt: D-na Felicia A. din str. Calmatei, D-nul Ionescu student Politehnică, Preot P. str. Darvari și un jucător din Provincie

Restul câștigurilor au eșit la sucursalele și subcolecturile noastre din Cernăuți, Ploești, Craiova, Oradea, Iași, Chisinău, Bălti, Galati, etc. etc.

Note, polemici, înfierări

Bucureştii, centru diplomatic

România ţine de aproape două săptămâni afişul Europei printr'o laborioasă activitate diplomatică.

La 8 Iunie am avut aici conferinţa extraordinară a şefilor de stat din Mica Inţelegere. Interesul cu care a fost urmărită această reuniune în presa şi cancelariile europene, a dat măsura exactă a importanţei ei politice. Conducătorii celor trei state antantiste au examinat la Bucureşti toate problemele la ordinea zilei şi, într'o impresionantă convergenţă de vederi, au reafirmat unitatea şi soliditatea triplei noastre alinţe. Peste garanţia juridică a pactului de organizare a alianţei dintre Cehoslovacia, Iugoslavia şi România, ei, în calitate de supremi factori politici, au arătat Europei că aici există o perfectă fuziune de interese şi, ca şefi de armate, au demonstrat existenţa unei puternice unităţi de comandament militar.

Zilele trecute au sosit apoi în România şefii de stat major ai armatelor iugoslave si cehoslovace pentru a organiza prevăzător mişcarea de ansamblu a armatelor Inţelegerii. Aceasta învederează şi prietenilor şi adversarilor, mai ales, forţa şi organicitatea Micii Inţelegeri.

In curând se va întruni aci şi secţia economică a Micii Inţelegeri. Ea vine să împlinească substanţialitatea rezultatelor de la Bucureşti şi să arate, împreună cu inţelegerea de presă, că Antanta are un mecanism funcţional complet.

Dacă adăogăm apoi acestor fapte conferinţa balcanică a presei, care s'a ţinut săptămân trecută la noi, fondând şi în zona scrisului o inţelegere în marginea celeilalte unităţi politice — Inţelegerea Balcanică — avem bilanţul complet al prodigioasei activităţi diplomatice din Capitala noastră.

Bucureştii se afirmă astfel ca un centru diplomatic al Europei sud-estice.

Situaţia aceasta hegemonială la care a ajuns România în sectorul cel mai inflamabil al continentului este rezultatul unei activităţi constructive, continue şi îndelungi pe care ministrul de externe, d. N. Titulescu o desfăşoară subt patronajul direct al M. S. Regelui.

Datorită acestei politici, din care Suveranul nostru şi-a făcut un program, graniţele României sunt ocolite astăzi cu o reţea completă de pacte. La Nord, tratatul de alianţă cu Polonia. La Vest, pactul de garanţie şi ajutor reciproc al Micii Inţelegeri. La Sud, pactul identic al Inţelegerii Balcanice. La Răsărit, pactul de neagresiune de la Londra.

Evident, acest sistem de apărare, dacă ar fi numai atât, (dar e în orice caz mai mult!): o colecţie de formule juridice, n'ar fi o garanţie absolută a frontierelor, cum nu e nici art. 10 din pactul general.

A spus însă d. Titulescu în discursul său recent dela Inţelegerea Balcanică a presei, că „dacă iubim pacea, nu trebue să fim pacifişti orbi".

„Ştim că pentru a menţine pacea —a continuat el — nu este mai sigur decât pregătirea pentru războl şi afirmarea, la timp util, că dacă va fi nevoie, nu ne e frică să-l facem. Robi ai intereselor noastre naţionale, noi, în schimb, nu suntem în serviciul comandat al nimănui".

Cuvintele acestea reconfortante spuse după reuniunile diplomatice dela Bucureşti, rotunjesc tot programul regal al politicii noastre externe.

Al. Gr.

Din butadele boerului dela Breasta

Cel mai proaspăt neonaţionalist, d. C. Argetoianu, s'a declarat pentru o dictatură de dreapta.

„Cu personal dela Jokey-Club, banca Blank şi loja „naţională" ?!

Zi-i mamă râioasă...

D. dr. Vaida, vorbind, la Cernăuţi, despre cumnatul d-sale, d. Mihai Popovici, a spus: „Domnul acesta n'are autoritate morală, căci a fost cincizeci de ani în slujba zeiţei Venus".

...Spre deosebire de d. Al. Vaida, care a patronat numai de două ori nişte concursuri de frumuseţe...

Desavantagiile longevităţii

La o întrunire pe care frontul românesc a ţinut-o Duminica trecută la Cernăuţi, d. Vaida a declarat: „Imi este foarte simpatic d. A. C. Cuza pentru antisemitismul său constant, dar NU IMPARTAŞESC ACEST ANTISEMITISM pentrucă nu dă roade. Ţin să declar încă odată că EU NU SUNT ANTISEMIT, antigerman, antimaghiar, etc., ci numai provalach".

Iar mai departe: „Constat că ideile mele naţionale au fost adoptate în ultimul timp şi de alţi bărbaţi politici ca d-nii Gh. Brătianu, Goga, Cuza şi alţii".

D. Vaida! D. Vaida! D. Vaida!

Dar acest venerabil bătrân ardelean nu mai are el nici măcar un singur prieten care să-l apere şi să-l lase să se odihnească, domnilor?!

Dictatura imprimatului iudaic*)

Din nouăzeci de tipografii şi edituri înregistrate în buletinele oficiale ale comerţului, cincizeci şi şase sunt în mâinile jidanilor, iar restul de treizeci şi patru sunt româneşti, maghiare sau săseşti.

Trebue să menţionăm că, pe când editurile şi tipografiile evreieşti sunt aproape toate mari întreprinderi, celelalte, cu puţine excepţii, sunt biete tiparniţe falimentare.

Dăm aci firmele mozaice, luate după buletinul oficial al industriei şi comerţului:

1) *Adevărul* S.A.R.-Bucureşti; 2) *Arta* Wicka A. Doef & Ernest Fischel-Cernăuţi; 3) *„Apollo"*-Mates M. Mayer-Botoşani; 4) *Aurora*-Max Braunstein-Ploeşti; 5) *Bein Herman*-Cernăuţi; 6) *Bernat Mauriţiu*-Cluj; 7) *„Bravo"*-Iaşi; 8) *Brecher A.*-Bucureşti; 9) *Cartea de Aur*-Avram Grosmann-Bucureşti; 10) *Corlăţeanu Zaneth*-Huşi; 11) *„Corvin"*-Arad; 12) *„Cultura"*-Hunyady Ludovic & Achs Emerich-Braşov; 13) *Ebner Moritz*-Cernăuţi; 14) *Ellenzek* S. A.-Cluj; 15) *„Eminescu"*-Elias Munteanu S. A.-Bucureşti; 16) *Erdely Hirlap*-Arad; 17) *Faust Moses*-Storojineţ; 18) *Fenis Iacob*-Bucureşti; 19) *Fraternitas*-Cluj; 20) *„Globus"*-Csiki Albert-Odorhei; 21) *Grunberg Asnel*-Botoşani; 22) *Goldner H.*-Iaşi; 23) *Grasiani N.*-Bucureşti; 24) *Izac & Israel* Volman-Bălţi; 25) *Herer Leizer*-Cernăuţi; 26) *„Helicon"* S. A.-Timişoara; 27) *Hornik A.*-Cernăuţi; 28) *„Hunyady"*- Timişoara; 29) *„Jokay"* S. A. -Sf. Gheorghe; 30) *Kadima*-Cluj; 31) *Kanarski-Emil* -Cernăuţi (ucrainean); 32) *Leidman & Saidan*-Fălticeni; 33) *„Lapkiado"* S. A. - Braşov; 34) *„Mercur"*-Cernăuţi; 35) *„Moldova"*-Galaţi; 36) *Mutterperl I.* -Bucureşti; 37) *„Orient"*-Cernăuţi; 38) *„Presa Liberă"* S. A.-Satu Mare; 39) *„Progresul"* S. Grunberg-Iaşi; 40) *„Papyrus"* Iancu Flocher -Bacău; 41) *„Rapid"*-Bucureşti; 42) *Saidman B.*-Botoşani; 43) *Sonnenfeld Adsef* S. A. -Oradea; 44) *Socec* S. A.- Bucureşti; 45) *Steinberg H. & Fii*-Bucureşti; 46) *A. Ţăranu & Co.*-Bucureşti; 47) *„Lumea"*-Iaşi; 48) *Tipografia muncitorilor*-Cernăuţi; 49) *„Opinia"*-Iaşi; 50) *Ig. Hertz*-Bucureşti; 51) *„Unirea"* S. A. Braşov; 52) *„Viaţa Românească"* S. A.-Iaşi; 53) *Vieder Leopold*-Timişoara; 54) *Wiegler Izidor*-Cernăuţi; 55) *Le Moment* A. Hefter-Bucureşti.

*) Vezi articolul d-lui Nichifor Crainic.

Congresul masonilor pangalişti

Serviciul de informaţiuni antimasonice şi anticomuniste al revistei „Sfarmă Piatră" comunică:

Sâmbătă 13 Iunie, ora 5 d. a., a avut loc un congres extraordinar în str. Câmpineanu 45, la Marea Loje Naţională Pangal. El a fost convocat pentru preîntâmpinarea adunării proectate de Marea Loje şi Marele Orient din str. Lipscani 21 (Mihail Sadoveanu) pentru ziua de 23 Iunie. La şedinţă au participat şi delegaţi ai lojilor din provincie (Constanţa, Craiova, etc.). Adunarea şi desbaterile au luat sfârşit la orele 8,30, după care, la ora 9 seara, a avut loc un banchet.

Congresul a discutat mai întâi chestiunea propagandei anti-masonice a revistei „Sfarmă Piatră" şi broşura d-lui F. Becescu „Francmasoneria" apărută de curând.

S'a hotărît apoi să fie chemaţi la ordine toţi fraţii ajunşi mari demnitari în stat sau mari financiari, comercianţi, etc., cari nu au dat nici un fel de concurs masonilor nevoiaşi. Printre cei admonestaţi de Jean Pangal, sunt d-nii: Victor Slăvescu, N. Budurescu, N. Maxim, dr. Romanescu.

Congresul a hotărît apoi cum să se prevină în străinătate atacul ce se pune la cale pentru 23 Iunie contra lui Pangal de către Mihail Sadoveanu. Vor fi expediate memorii al căror text s'a şi aprobat, ca răspuns la broşura din Lipscani şi se va cere ordinului patron „Grand Orient de France" să rupă legăturile cu Sadoveanu, care e un simplu uzurpator în masonerie. In fine, s'a pus la cale o acţiune teroristă contra lui Sadoveanu, Papiniu, Streitman, etc.

Talmeş-balmeş

Marţea trecută, o gazetă naţionalistă argumentând în felul ei că primejdia comunistă trebuie combătută cu un front naţionalist încheiat la repezeală cu oricine, propune d-lor Vaida-Voevod, C. Argetoianu, şi George Brătianu să vină alături de partidul naţional-creştin pe baricadele intransigenţei româneşti.

D. Vaida, ştiţi cine e: mason în adormire în loja marelui orient. D. Argetoianu, venerabilul marei loji naţionale, care a dat pe spionii comunişti maior Vârzaru şi Victor Arady.

D. George Brătianu, mason în loja „Dimitrie Cantemir" din Iaşi.

Ghiciţi: cine face propunerea şi cine a scris articolul cu pricina?

Dr. Lupu la Paris

D. dr. Lupu a plecat la Paris.

Ca să ia reţeta frontului popular de la d. Léon Blum?

In 1916...

Intr'un articol din „Adevărul", doctorul Gluksmann-Ygrec aminteşte că germanii au întrebuinţat contra României în 1916 microbul morvei.

„Şi încă ceva" dolmecuri jidani!

Lăncierii

Primim la redacţie copia unei telegrame de protest trimisă de tineretul naţional-creştin conducerii partidului împotriva unui anume Sandi Bacalogiu, stâlp de cafenea, care a snopit în bătăi un student lăncier.

In josul telegramei sântem solicitaţi cu această întrebare: „Dv. ce ziceţi"?

Răspundem: păi... noi zicem aşa: so pă el, lăncieri!

D. Gh. Brătianu

La o întrunire dela Ianca, d. Gh. Brătianu a declarat următoarele:

„Partidul nostru porneşte lupta pentru restaurarea statului şi moralei".

Trebuia să adaoge:

— Cu Ata Constantinescu şi ing. Liviu Ciuley.

Sociologie românească

Al şaselea număr din „Sociologie românească", publicaţie care de şase luni face cunoscută o Românie neştiută, şi dătătoare de încredere, aduce de astădată un cuprinzător articol al Profesorului D. Gusti, directorul revistei, despre puternica înfăptuire a muzeului Satului Românesc.

Socotim fapta profesorului Gusti, care a zidit aici acest colţ de autentică viaţă ţărănească, de o covârşitoare însemnătate şi drept un moment hotărâtor al mişcării monografice pe care a pornit-o el în România vremii noastre.

Manuscrisele lui Eminescu

Sfarmă Piatră *a putut să dea în numărul trecut cititorilor săi două copii fotografice după manuscrisele* Doinei şi Chestiunei evreeşti *ale lui Eminescu, numai graţie bunăvoinţei d-lui A. P. Todor, conservator la Academia Română, care ne-a pus la îndemână colecţia manuscriselor eminesciene şi a executat cu multă amabilitate clişeele.*

Sfarmă Piatră *mulţumeşte d-lui Todor călduros.*

Argaţii Sărindarului

Patronii din Sărindar şi-au scos turma de slugi şabăţgoime ca să-i apere.

Bietele slugi s'au executat, fireşte, fiindcă altfel ar fi riscat să-şi piardă pâinea. Actul lor de solidarizare cu stăpânii, departe de a ne înfuria, ne inspiră, dimpotrivă, o milă sfâşietoare. Noi găsim că e chiar foarte explicabil ca un Batzaria, tocmit acolo la bordelul lui Pauker, ca orice bulgar sau albanez, să sară să-i apere pe pezevenghi. Pricepem de asemeni şi zelul celorlalţi argaţi de a acoperi cu nevrednicia lor mizerabilele vieţi ale capitaliştilor dela Adevărul.

Dar totul este zadarnic. Dimineaţa *rămâne o imensă latrină, pe care nimeni nu va isbuti vreodată s'o curete, chiar dacă Braser şi-ar mai tocmi alte 200-300 limbi de proporţia aceleia a idiotului nostru, Teodorescu Branişte.*

Lui Sfarmă Piatră i-a pierdut D-zeu masura...

Sfarmă Piatră ăsta, tot ca nelumea.... In loc să-şi strângă cureaua fiindcă vine vara şi toate publicaţiile slăbesc în tiraj, el se umflă nebuneşte.

Ultimul număr închinat lui Mihail Eminescu, s'a epuizat în două zile în toată Capitala.

Eug. Herovanu

Bătrâna epavă masonică Eug. Herovanu anunţă prin „Adevărul" că din pricina cenzorilor renunţă să mai scrie la gazetă.

Iată, însfârşit, un efect salutar al cenzurii.

Italienii au noroc...

Agenţia Rador anunţă că legiunea XXII-a italiană a ajuns în întregime la Addis-Abeba.

Bine că n'a prins de veste Grigore Filipescu!

Anul II, Nr. 30 LEI 6 Joi 18 Iunie 1936

Sfarmă Piatră

STANGA:

Succesorul lui Sarraut sau omul care a smuls luna din cer

(Gringoire).

DREAPTA:

IN FRANȚA

— Ei strigă „trăiască republica" și eu sînt gata să crăp !

(Je suis partout)

DREAPTA:

SITUATIA IN EUROPA

Anglia : — Aștept să văd ce face Franța...
Franța: — Aștept deciziunea Angliei..
Hitler : — Aștept declarațiunile Franței..
U R. S. S.: —Aștept să cunosc intențiunile Germaniei..

(Guerin Meschino)

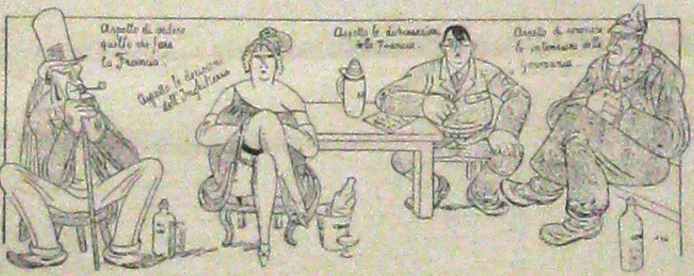

LA GENEVA

Tribuna Păcii („420")

STANGA:

Invățăturile talmudului se transmit din generație in generație.

(Der Stürmer)

DREAPTA:

Sarraut:—După mine, potopul !...

(Gringoire)

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU, 23—25